

การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ขวัญธารา พุ่มพฤษ์

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์"
ของ ขวัญธารา พุ่มพฤษ
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรรณศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ชื่อเรื่อง	การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ผู้วิจัย	ขวัญธารา พุ่มพฤษ
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	คุณลักษณะของครู, ศตวรรษที่ 21

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 314 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

Title	A STUDY OF CHARACTERISTICS OF TEACHERS IN THE 21ST CENTURY UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA PHITSANULOK UTTARADIT
Author	Khwanthara Phumphruek
Advisor	Associate Professor Jitima Wannasri, Ed.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2022
Keywords	Teacher's attributes, 21st Century

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study the guidelines for developing teacher characteristics in the 21st century of under the secondary educational service area office Phitsanulok Uttaradit and 2) to compare teacher characteristics in the 21st century under the secondary educational service area office Phitsanulok Uttaradit, classified by gender, level of education and work experience. The sample group consisted 314 school administrators and the teachers by a stratified random sampling method. The instruments was the questionnaire. The statistic used for data analysis were mean and standard deviation and t-test.

The result found that: 1) The teacher characteristics in the 21st century under the secondary educational service area office Phitsanulok Uttaradit in overall were at a high level, the highest mean was the moral was at a high level. The second level average is the ethics of teaching profession and the lowest mean was the leading of professional learning community. 2) The comparison of the teacher characteristics in the 21st century under the secondary educational service area office Phitsanulok Uttaradit, it was found that the teachers who different gender, level of education, and work experience were no statistically significant difference.

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. จิตีมา วรณศรี อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนและช่วยเหลือข้าพเจ้า มาโดยตลอด จนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนະ ศรีปัดตา อาจารย์ประจำภาควิชา บริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.ทิพวรรณ ถาวรโชติ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิจิตร ดร. ละออ วันจิว รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขและ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอบพระคุณ คณะคุณครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ขอบคุณพี่น้อง นิสิตปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา รุ่นที่ 33 ที่ให้การสนับสนุนการวิจัย ในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครู พี่ เพื่อน น้อง ที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนทุก ๆ ด้านอย่างดีเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

ขวัญธารา พุ่มพฤษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศคุุณูปการ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับครู.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21.....	13
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	42

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 4 ผลการวิจัย	48
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	50
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	57
บทที่ 5 บทสรุป.....	62
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผล	64
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	77
ประวัติผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	29
ตาราง 2 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3	35
ตาราง 3 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6	36
ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ..	43
ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวม	50
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา	51
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	52
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21 ด้านการใช้เทคโนโลยี	53
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	54
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	54

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านคุณธรรม	55
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู.....	56
ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามเพศ.....	57
ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา	58
ตาราง 16 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	59
ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านคุณธรรม โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	60
ตาราง 18 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครูโดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	61

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงกรอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21	14
ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) เป็นแผนที่นำทางให้กับระบบการศึกษาของไทยที่กำลังจะขับเคลื่อนให้สามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวเองของแต่ละบุคคลให้เต็มศักยภาพมากที่สุดสำหรับประชากรคนไทยในทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต โดยประชาชนสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การเข้าถึงการศึกษา (Access) ความเท่าเทียม (Equity) ประสิทธิภาพ (Efficiency) คุณภาพ (Quality) และตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2559) หากมีการดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้จะสามารถพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนไทยให้สามารถช่วยกันพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนตามยุทธศาสตร์ชาติที่รัฐบาลได้กำหนดไว้

การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคนในฐานะพลเมืองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย มีความสามารถรังสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ปลูกฝังจิตสำนึก ยึดประโยชน์ส่วนรวม เรียนรู้เพื่อการนำไปปฏิบัติมุ่งสร้างการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นพลเมืองคุณภาพที่พึ่งพาตนเองได้

หลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง สามารถต่อยอดความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนสามารถสร้างและออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ มีการเชื่อมโยงความรู้หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนและสังคม โดยจัดการเรียนรู้ผ่านบริบทตามความเป็นจริง สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2562) พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ก็คือ ครู เป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของ

ผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู ครูเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด

รายงานการปฏิรูปการจัดการศึกษาให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดของระบบการศึกษาของไทย คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมมาแบบล้าหลังทั้งเรื่องอุดมการณ์และแนวทางการศึกษาเรียนรู้ มุ่งรักษาสถานะภาพเดิมที่พวกตนเคยชินและได้รับประโยชน์ เน้นเรื่องการเชื่องฟัง การเคารพ ขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม สอนความรู้สามัญ เน้นการท่องจำและวัดผลในเรื่องเนื้อหา ไม่ได้ฝึกวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย ขาดความเข้าใจและละเอียดการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และ ความฉลาดทางสังคมของผู้เรียน ใช้วิธีบรรยายและการสอนแบบให้ผู้เรียนท่องจำความรู้สำเร็จรูป เพื่อการสอบเอาคะแนน มากกว่าการฝึกให้ผู้เรียนคิด ประยุกต์ใช้เป็น ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับของไทยส่วนใหญ่คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ไม่เป็น มีปัญหาทางอารมณ์และสังคม มีส่วนเพิ่ม ปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว ซึ่งการจะสร้างพลเมืองที่มีความคิดอ่าน อุบนิสัยใจคอ คุณลักษณะ และความรู้แบบใหม่ที่ ใช้งานในโลกศตวรรษที่ 21 ได้ ดังนั้นจึงควร เปลี่ยนแปลงครู อาจารย์ให้มีความรู้ คุณลักษณะคุณสมบัติแบบใหม่ จากครูที่สอนแบบบรรยายให้นักเรียนจำประมวลความรู้ เป็นการเรียนรู้แบบสัมมนา ลงมือปฏิบัติจริง ทำความเข้าใจกับปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่ผู้เรียนจะต้องอ่านค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตัวเองมากขึ้น ครูเปลี่ยนจากผู้บรรยายเป็นโค้ช เป็นผู้อำนวยความสะดวก การเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้เป็น ฝึกภาคปฏิบัติ วิจัย ทำโครงการแก้ปัญหา การฝึกทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การบริหารจัดการ หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน การวัดผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการผลิตคนที่มีความรู้ คุณลักษณะ ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 คือ ครูต้องมีความรอบรู้ ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้ได้เต็มศักยภาพ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา ครูต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและคอยแนะนำ แนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็กอย่างเข้าใจ เป็นผู้มองกว้างคิดไกล ใฝ่รู้ ครูต้องจัดระบบ การเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา (สุรียา ช้องเสนาะ, 2558)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ มีความรู้ความเข้าใจ และมีความพร้อมสามารถรับมือกับ ภัยคุกคามทุกรูปแบบ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของ ประชากรวัยเรียน กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เช่น พื้นที่สูง เพื่อสร้างความมั่นคงของประเทศในระยะยาว สอดคล้องกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาให้มี

จิตวิญญาณความเป็นครู รู้ทันโลก มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นผู้เชี่ยวชาญ และนวัตกรรมที่ทำหน้าที่ที่ปรึกษา สามารถสร้างสถานการณ์และร่วมพัฒนาการเรียนรู้เป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้และเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ยังมีนโยบายและกลยุทธ์ในการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มีอาชีพ เพื่อให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีศักยภาพในการปฏิบัติงานครบตามความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์, 2565)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาคูณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป อีกทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทางการศึกษามากยิ่งขึ้น บุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญนี้และนำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกเป็น เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางพัฒนาครู
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้วางแผน ออกแบบหลักสูตร ในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ตามคุณลักษณะที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีของ จุฑารัตน์ นกแก้ว (2555) ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2556) นันทวัน จันทร์กลีน (2557) อ่องจิต เมธยะประภาส (2557) พิณสุดา สิริธรงค์ศรี (2557) สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต และคณะ (2558) พนมนคร มีราคา (2560) March (2012) Seifert, E. H., & Simmons, D. (1997) ภาสกร เรืองรอง และคณะ (2557) ได้เป็น 7 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยี
- 1.4 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
- 1.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้
- 1.6 ด้านคุณธรรม
- 1.7 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

- 2.1.1 เพศ จำแนกเป็น ชาย หญิง
- 2.1.2 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก
- 2.1.3 ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น น้อยกว่า 5 ปี, 5-10 ปี, 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 7 ด้านดังนี้

- 2.2.1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา
- 2.2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.2.3 ด้านการใช้เทคโนโลยี
- 2.2.4 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
- 2.2.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้
- 2.2.6 ด้านคุณธรรม
- 2.2.7 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 1,727 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวนทั้งหมด 314 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยคำนวณเทียบสัดส่วนครูแต่ละอำเภอในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมการปฏิบัติ ของครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนของครู ประกอบไปด้วย 7 ด้านดังนี้ 1) ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 5) ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ 6) ด้านคุณธรรม 7) ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู

1.1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา หมายถึง ครูมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน มีความรู้ เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการวัดและประเมินผล รู้จักผู้เรียนรายบุคคล สามารถพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ครูมีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคที่หลากหลาย สามารถออกแบบ/สร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ตระหว่างผู้เรียน เป็นผู้ให้คำแนะนำผู้เรียน สามารถเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และเป็นครูต้นแบบแห่งการเรียนรู้

1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างสื่อการสอนสามารถใช้คอมพิวเตอร์บูรณาการกับการเรียนการสอน ใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลของผู้เรียนทั้งด้านสถิติ ผลสัมฤทธิ์ และสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนและผู้ปกครองได้

1.4 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ครูสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสามารถเลือกวิธีการแสวงหาความรู้ได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ความสามารถในเนื้อหาสาระ เทคนิค วิธีการสอนและความรอบรู้ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

1.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ครูสามารถรวมตัวกันเป็นชุมชนเพื่อแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนครู สามารถขยายผลความรู้เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน มีวิสัยทัศน์ในการเปลี่ยนแปลง สามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนทางวิชาชีพ

1.6 ด้านคุณธรรม หมายถึง ครูมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดี มีความศรัทธาในวิชาชีพครู มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู

1.7 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู หมายถึง ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล ทำงานเป็นทีมได้ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน

2. ครู หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งครู และได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอนภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2565

3. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับครู
 - 1.1 ความหมายของครู
 - 1.2 ความสำคัญของครู
 - 1.3 บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
 - 2.1 บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21
 - 2.2 คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
 - 3.1 ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
 - 3.2 ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
 - 3.3 ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับครู

1. ความหมายของครู

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2553) ได้กล่าวถึงความหมายของครูไว้ว่า ครู คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาในระดับปฐมวัย ระดับขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

ศิริภัสสร เปรี้ยว แผ่นพร (2555) ได้กล่าวถึงความหมายของครูไว้ว่า ครูเป็นผู้ที่หนักในวิชาความรู้ ในคุณธรรม และในภารกิจการงาน รวมทั้งการทำหน้าที่ที่ยกย่องเชิดชูศิษย์ของตนเอง จากผู้ที่ไม่รู้ให้กลายเป็นผู้รู้ ผู้ที่ไม่มีความสามารถให้มีความสามารถ ผู้ที่ไม่มีความคิดให้มีความคิด ผู้ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมให้มีความประพฤติเหมาะสม และจากผู้ที่ไม่ฟังปรารภนาให้เป็นผู้ที่ฟังปรารภนา

ธาดา ล้อสุวรรณ (2558) ได้กล่าวถึงความหมายของครูไว้ว่า ครู คือ ผู้ที่มีความสามารถแนะนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียน สำหรับนักเรียน หรือ นักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน มีหน้าที่ หรือมีอาชีพในการสอนเกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน การสอนอาจแตกต่างกันออกไป โดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียน

กัลยาณี พรหมทอง (2559) ได้กล่าวถึงความหมายของครูไว้ว่า ครู คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่คอยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อบรมสั่งสอน สร้างสรรค์ พัฒนาภูมิปัญญาและเป็นปучนียบบุคคล ควรที่จะได้รับการน้อมเคารพจากศิษย์ทั้งปวง

Good (1973) ได้กล่าวถึงความหมายของครูไว้ดังนี้

ครู คือ บุคคลที่ทางราชการจ้างไว้เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำหรืออำนวยการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาในสถาบันการศึกษาไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน

ครู คือ บุคคลที่มีประสบการณ์หรือมีการศึกษามากหรือดีเป็นพิเศษ หรือมีทั้งประสบการณ์และการศึกษาดีเป็นพิเศษในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งที่สามารถช่วยทำให้บุคคลอื่นเกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาก้าวหน้าได้

ครู คือ บุคคลที่สำเร็จหลักสูตรวิชาชีพจากสถาบันฝึกหัดครู และการฝึกอบรมนั้นได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ โดยการมอบประกาศนียบัตรทางการสอนให้แก่บุคคลนั้น

ครู คือ บุคคลที่สั่งสอนอบรมคนอื่น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ครู หมายถึง ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูเป็นบุคคลที่ผ่านการศึกษมาแล้วเรียนจนมีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและอบรมเพื่อให้ศิษย์เกิดความเจริญงอกงามอย่างต่อเนื่อง

2. ความสำคัญของครู

สมชาย หมาดง๊ะ (2556) ได้กล่าวว่าจากอดีตที่ผ่านมา ครูมีความสำคัญต่อสังคมมากมาย จนกระทั่งสังคมยกย่องให้ครูเป็น ปุชนียบบุคคล เปรียบได้ว่าเป็นพ่อแม่คนที่สองของศิษย์ เพราะนอกจากครูจะสั่งสอนอบรมวิชาความรู้ ครูยังคอยดูแลเอาใจใส่ต่อสุขทุกข์ ความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ และคอยดูแลมิให้ศิษย์ทำความชั่ว อีกด้วย งานของครูเป็นงานสร้างสรรค์ที่บริสุทธิ์ เป็นการวางรากฐานความรู้ ความดี และความสามารถทุก ๆ ด้านแก่ศิษย์ เพื่อช่วยให้สามารถดำรงตน

เป็นคนดี มีอาชีพเป็นหลักฐาน และเป็นประโยชน์แก่สังคม เพื่อความสำเร็จ ความก้าวหน้าและ ความสุขความเจริญของผู้อื่นตลอดชีวิต จะเห็นได้ว่า ครูไม่ใช่เป็นเพียงบุคคลธรรมดาแต่ครูเป็นบุคคล ที่มีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติอย่างยิ่งเพราะครูเป็นทั้งผู้สร้างและกำหนดอนาคตของ เยาวชน สังคมและประเทศชาติ ให้พัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการและถูกต้อง แต่ความคาดหวังที่หลาย ฝ่ายหวังไว้กับครู จะสำเร็จได้ต้องขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเสียสละ ความเอาใจใส่ ความอดทนในการที่จะอบรมสั่งสอนศิษย์ของครูนั่นเอง

จิราวุฒ ก๊กใหญ่ (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูไว้ว่า อาชีพครูถือว่าสำคัญอย่างยิ่ง เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญมั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญ ได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งได้แก่ เยาวชนของชาติเสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่า สมบูรณ์ทุกด้านจึงสามารถช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้

ความสำคัญของครูต่อการพัฒนาเยาวชน

งานสำคัญของครูในการพัฒนาเยาวชน ได้แก่ การให้ความรู้เชิงวิชาการเพื่อเป็นฐานใน การศึกษาเล่าเรียน และประกอบอาชีพ ให้เยาวชนมีความสำนึกว่าอะไรดี อะไรไม่ดี อะไรควร และ อะไรไม่ควร ให้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักคิดเพื่อแก้ไขปัญหา

บทบาทของครูต่อการพัฒนาเยาวชนถือว่าเป็นงานที่สำคัญมากครูจะทำหน้าที่ในฐานะ เป็นวิทยากรสังคมได้สมบูรณ์มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับพัฒนาของเยาวชน

ความสำคัญของครูต่อการพัฒนาสังคม

1. ให้การศึกษาและความรู้แก่ประชาชนทั่วไป
2. เป็นผู้นำหรือริเริ่ม ปรับปรุงความเป็นอยู่ของสังคมและวัฒนธรรม
3. เป็นผู้ปรับปรุงส่งเสริม
4. เป็นที่ปรึกษาแก่ชุมชน
5. เป็นผู้สร้างความตื่นตัว
6. เป็นผู้อำนวยความสะดวกและประสานงาน

ความสำคัญของครูต่อการพัฒนาการเมืองการปกครอง

1. ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับระบอบการปกครอง ประเทศ
2. ฝึกหัดให้เยาวชนในสถานศึกษานำรูปแบบการปกครองประเทศมาใช้ในการดำเนิน กิจกรรมบางอย่างในสถานศึกษา
3. ครูเป็นตัวแทนของรัฐในการเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้ง
4. สร้างค่านิยมระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน
5. แนะนำประชาชนในท้องถิ่นให้เห็นแก่อามิสสินจ้างรางวัล การซื้อสิทธิขายเสียง

ความสำคัญของครูต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ

1. สอนนักเรียนที่ครูรับผิดชอบอยู่ให้เต็มเวลา เต็มหลักสูตร เต็มความสามารถ
2. ส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. ส่งเสริมกิจกรรมด้านสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนอย่างจริงจัง
4. ส่งเสริมการออมทรัพย์ของครูและนักเรียน
5. ให้คำปรึกษาแนะนำกระตุ้นเร่งเร้าหรือสร้างงานอาชีพใหม่ ๆ
6. ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดฝึกอาชีพใหม่ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น
7. ให้ความรู้และส่งเสริมสุขภาพอนามัยของคนในชุมชน
8. ส่งเสริมการผลิตและแนะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ

3. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู

ศิริภัสสร เปรี้ยว แม่พร (2555) ได้กล่าวถึง บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู ซึ่งเป็นความหมายที่ตรงตามคำว่า TEACHERS สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. T-TEACH (การสอน)

คุณลักษณะประการแรกของความเป็นครูก็คือ ต้องสอนได้ สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี ดังนี้

- 1.1 ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี
- 1.2 สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
- 1.3 สอนศิลปวิทยาให้หมดสิ้น
- 1.4 ยกย่องให้ปรากฏในหมู่คณะ
- 1.5 สร้างเครื่องคุ้มกันในสารทิศ (สอนให้รู้จักเลี้ยงตัว รักษาตนในการดำเนินชีวิตต่อไป

ด้วยดี)

1.6 ต้องสอนให้เกิดความองงามทางสติปัญญา มีความคิด และสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามการสอนของครูแต่ละคนนั้นขึ้นกับทักษะและลักษณะของตนเอง (Teaching skill and style) เป็นการนำเทคนิควิธีและทักษะหลาย ๆ ด้านมาผสมผสานให้เหมาะสมสอดคล้องกัน จึงต้องใช้เทคนิคและทักษะหลายด้านร่วมกับประสบการณ์เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และต้องมุ่งจัดสรรการเรียนรู้ไปในทิศทางที่ดีและมีคุณธรรมในสังคม บทบาทการสอนของครูจึงต้องดำเนินการ ดังนี้

1.6.1 สอนเนื้อหาวิชาการตามหลักสูตรรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย โดยมีการเตรียมการสอนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ตั้งแต่การทำ Course Syllabus แผนจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนรายชั่วโมง การดำเนินการสอน การประเมินผล มีการปรับปรุงพัฒนา และสร้างผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ

1.6.2 สอนการปรับตัวให้เหมาะสมในสังคม

1.6.3 สอนให้เจริญเติบโต มีความคิด มีเหตุผล และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
ตามแผนที่ได้กำหนดหรือเตรียมการไว้เป็นอย่างดี

2. E-EXAMPLE (เป็นตัวอย่าง)

ผู้เรียนโดยทั่วไปนั้นจะ “เรียน” และ “เลียน” จากตัวครู การทำตัวเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกว่าการบอกกล่าวเฉย ๆ เพราะการแสดงต้นแบบให้เห็นด้วยสายตา นั้น เป็นภาพที่มองเห็นชัดเจนและง่ายต่อการลอกเลียนยิ่งกว่าการรับฟังและบอกเล่าอย่างปกติ ถ้าต้องการให้ผู้เรียนเป็นอะไร จงพยายามแสดงออกเช่นนั้นทั้งในการดำเนินชีวิตและในการสนทนา

การวางตัวของครูเป็นตัวอย่างหรือเยี่ยงอย่างให้แก่ผู้เรียนได้มาก แม้ว่าผู้เรียนจะมีความคิด ความอ่านของตนเองที่ไม่ต้องการเลียนแบบผู้ใหญ่ทุกประการเหมือนเด็กเล็ก แต่ครูก็คือครูที่ผู้เรียนพิจารณาว่ามีความหมายสำคัญอยู่มาก โดยเขาจะสนใจและเฝ้าสังเกตนับตั้งแต่การแต่งกาย ไปจนถึงการประพฤติปฏิบัติ จะเป็นประสบการณ์ให้เขาได้พิจารณา นอกจากนี้การรู้ตัวของครู การแนะนำให้ผู้เรียนประพฤติให้เหมาะสม ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ครู ต้องประพฤติและปฏิบัติตนให้เหมาะสมด้วย

3. A - ABILITY (ความสามารถ)

คำว่า “ความสามารถ” หมายถึงกำลังที่มีจริงในการแสดงหรือในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะเป็นการกระทำทางกายหรือทางจิตใจ และไม่ว่ากำลังนั้นจะได้มาจากการฝึกฝนอบรมหรือไม่ก็ตาม แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ความสามารถทั่วไป (general ability) และความสามารถพิเศษ (specific ability) นอกจากนี้ครูจะต้องทราบถึงการเปลี่ยนแปลงใหม่หรือนวัตกรรมทางการศึกษา (innovation in teaching) เพื่อจะช่วยปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นไป การเรียนการสอนก็เช่นเดียวกับการวินิจฉัย การรักษาโรคทางการแพทย์หรือจะสมมติเป็นการปรุงอาหารในครัวก็ได้ ที่จะต้องแสดงฝีมืออย่างเต็มที่เพื่อให้ได้อาหารอร่อยที่สุด ดังนั้นครูจึงต้องประเมินตัวเอง ประเมินการสอน และปรับปรุงข้อบกพร่องของสิ่งที่ตนสอนไปเสมอ (diagnosis and treatment of course defects) เพื่อให้ผลการสอนที่ดีที่สุด

นอกจากครูจะต้องเข้าใจบทบาทความเป็นครูของตนเองแล้ว (teacher's role) ครูควรมีความสามารถดังนี้

- จิตวิทยาการเรียนรู้ (psychology of learning)
- การกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนอย่างชัดเจน (specific of objectives)
- การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (learning activities)
- การนำวัสดุทัศนูปกรณ์มาช่วยสอน (the application of audiovisual aids)

- การจัดทำแผนการสอน (course syllabus and Lesson planning)
- การประเมินการเรียนการสอน (assessment)

4. C - CHARACTERISTIC (คุณสมบัติ)

ความหมายที่ใช้โดยทั่ว ๆ ไป หมายถึง คุณภาพหรือคุณสมบัติที่สังเกตได้ชัดเจนในตัวบุคคล ทำให้ทราบได้ว่าบุคคลนั้นแตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ ในความหมายเฉพาะ อุปนิสัย หมายถึง ผลรวมของนิสัยต่าง ๆ ที่บุคคลมีอยู่ หรือผลรวมของลักษณะของพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ตามความเข้าใจของคนทั่วไป คำว่าอุปนิสัยนี้แฝงความหมายของคุณธรรมจรรยาในตัวด้วย เช่น เราพูดว่าเขาผู้นั้นมีอุปนิสัยดี เป็นต้น ในคุณสมบัติของความเป็นครู สิ่งสำคัญคือ ครูจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อผู้เรียน ต่อวิชาที่สอน และต่องานที่ทำ

5. H - HEALTH (สุขภาพดี)

การมีสุขภาพดี หมายถึงการไม่มีโรค รวมถึงมีสภาพทางร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ แข็งแรงพอที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ผู้ที่เป็นครูนั้นต้องทำงานหนัก ดังนั้นสุขภาพทางด้านร่างกายจึงเป็นสิ่งสำคัญ แต่ที่สำคัญกว่าคือสุขภาพจิต คงเคยได้ยินคำว่า “จิตเป็นนายกายเป็นบ่าว” ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องมีสุขภาพจิตที่ดีด้วย จิตดีนั้นไม่เพียงแต่ไม่เป็นโรคจิตโรคประสาทเท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีสมรรถภาพ มีภาระงานและมีชีวิตที่เป็นสุขทำประโยชน์ต่อสังคมด้วยความพอใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งต่อบุคคลที่เราอยู่ร่วมและต่อสังคมที่เราเกี่ยวข้อง โดยไม่ก่อความเดือดร้อนให้ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

6. E - ENTHUSIASM (ความกระตือรือร้น)

ความกระตือรือร้นของครูนั้น อาจจะเป็นการใฝ่หาความรู้ใส่ตน เพราะจะต้องถือว่าการใฝ่หาความรู้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนนั้นเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของการพัฒนาตน (Learning to teach is a process of self-development) การเพิ่มพูนความรู้มีหลายรูปแบบ เช่น การประชุม สัมมนา อบรมระยะสั้น จะทำให้ครูที่ขาดความรู้ในเรื่องที่ตนสอนได้มีความรู้เพิ่มเติมและทำให้มีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น ความกระตือรือร้นของครูนั้น ไม่ใช่มุ่งเน้นเฉพาะการพัฒนาตัวครูเท่านั้น แต่จะต้องมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาการเรียนการสอนด้วย

7. R - RESPONSIBILITY (ความรับผิดชอบ)

ครูที่ดีจะต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนตามที่ได้กล่าวมาแล้วเป็นอย่างดี รวมทั้งยอมรับผลแห่งการกระทำนั้น ๆ ไม่ว่าจะดีหรือไม่ก็ตาม และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขการสอนของครู

สมชาย หมาดง๊ะ (2556) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูไว้ว่า ในสภาพปัจจุบัน ครูนับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติเพราะครูมีหน้าที่ต้องพัฒนาคน พัฒนาความคิด พัฒนาความรู้ และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เยาวชนของชาติ เพื่อที่พวกเขา จะได้เป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ดังนั้นจึงได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูไว้ดังนี้

7.1 ครูต้องเป็นนักวิจัย เก็บข้อมูลให้ละเอียด ว่าปัญหาสังคมในปัจจุบันมีอะไรที่ครู จะต้องร่วมมือแก้ไข

7.2 ครูต้องเป็นนักวิเคราะห์ เมื่อมีข้อมูลพร้อมสามารถนำปัญหามาวิเคราะห์ให้ ละเอียด

7.3 ครูต้องเป็นนักวิจารณ์ทั้งปัญหาของตนเอง ของนักเรียน และสังคม ด้วยวิธี จิตวิทยาเพื่อความกระจ่างของปัญหา ครูเข้าใจปัญหาและพร้อมที่จะแก้ปัญหา

7.4 ครูสามารถนำคุณค่าของบทเรียนมาผสมผสานให้เกิดการแก้ไขปัญหาในสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ครูจะต้องทำทุกวิถีทาง เพื่อที่จะทำให้นักเรียน เกิดการพัฒนาทุกด้าน มีความก้าวหน้า ทั้งทางด้านความรู้ สติปัญญา และคุณธรรม ประพฤติตนเป็น คนดีของสังคม แต่สิ่งทีหวังจะเป็นจริงได้ ครูจะต้องพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้าน การสอน เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนดี เป็นที่น่าเคารพนับถือ รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี แก่เยาวชนและสังคมเสียก่อน จึงจะได้ชื่อว่าเป็นครูได้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

1. บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2556) กล่าวถึง บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 ว่าการเรียนรู้สมัยใหม่ ต้องปรับจากเดิม ที่เน้นการเรียนรู้จากชุดความรู้เป็นหลัก แต่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้อง เรียนจากความรู้ชุดหนึ่งไปสู่อีกชุดหนึ่ง กล่าวคือ ก้าวจากสิ่งที่เรียกว่าทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ความรู้ที่ อยู่ในการปฏิบัตินั้นเป็นความรู้ที่ได้ชัดเจน เพราะฉะนั้นการเรียนรู้สมัยใหม่ต้องไม่ใช่แค่เพื่อให้ได้ ความรู้แต่ต้องได้ทักษะที่เป็น 21st Century skills มีเป้าหมายให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจที่จะเรียนรู้ สร้างเนื้อสร้างตัวที่จะทำคุณประโยชน์ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เน้นย้ำ คือ ทักษะแรงบันดาลใจ ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) และคุณสมบัติความเป็นมนุษย์

ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายความว่า การเรียนรู้เพื่อให้ได้วิชาแกนและแนวคิดสำคัญใน ศตวรรษที่ 21 ไม่เพียงพอ ต้องให้ได้ทั้งสาระวิชา และได้ทักษะ 3 กลุ่ม คือ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี การเรียนรู้ให้ได้ทักษะ คือ การเรียนต้องเป็นการฝึก คือ การลงมือทำ สัจธรรมของการเรียนรู้สมัยใหม่ คือ คนเราจะเรียนได้

ต้องลงมือทำด้วยตนเอง เพราะฉะนั้นในการเรียนสาระวิชานี้เป็นการฝึกลงมือทำ Learning by doing and thinking เพื่อที่จะให้เกิดทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

ภาพ 1 แสดงกรอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้สมัยใหม่ต้องเรียนให้ได้ Transformative learning แปลว่าต้องเรียนให้ได้ องค์ประกอบส่วนที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีทักษะผู้นำ ภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นผู้ที่จะเข้าไปร่วมกันสร้าง การเปลี่ยนแปลง โดยต้องเปลี่ยนตัวเองก่อน เพราะโลกสมัยใหม่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นี่คือ หัวใจของทักษะการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม ส่วนทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จากปัจจุบันจะเห็นว่า ICT สำคัญ สื่อในปัจจุบันที่ตีพิมพ์มาก ที่ลือกวางก็มาก กิ่งดีกิ่งชั่วก็มาก เด็กต้องมีทักษะความเข้าใจข้อจำกัดของสื่อได้

การเรียนรู้เป็นผลของการกระทำ คือ การลงมือทำ และการคิดของผู้ที่จะเรียนเท่านั้น ครูช่วยได้แต่เพียงช่วยให้เขาทำ ครูไม่สามารถทำให้เขาเรียนได้ หากจะให้ได้เรียนรู้จริง ผู้เรียนต้องเป็นผู้ลงมือทำ โดยการเรียนรู้ควรเกิดจากภายใน

The learning pyramid แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบ Passive คือ ฟัง Lecture หรือวิธีการสอนแบบพูด อัตราการเรียนรู้ (Retention rate) คือร้อยละ 5 วิธีการสอนด้วยการลงมือทำ อัตราการเรียนรู้ คือร้อยละ 90 วิธีการเรียนโดยรับถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียวจะเกิดการเรียนรู้น้อยมาก

ส่วนการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเองและผ่านการลงมือทำจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง หรือเรียกว่า Active learning หรือ Constructionism ดังนั้น การเรียนรู้ที่แท้จริง คือต้องให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและผ่านการลงมือทำ

หลักการ 7 ข้อ เพื่อการจัดการเรียนรู้อย่างชาญฉลาดตามแนวคิดของ Ambrose (2013)

1. ครูต้องพึงเอาใจใส่ความรู้เดิมหรือพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน
2. การจัดระเบียบความรู้มีผลต่อการเรียนรู้
3. ครูต้องรู้จักสร้างแรงจูงใจแฝง หรือการแทรกแรงจูงใจไว้ในกระบวนการสอน (แบบไม่สอน)

4. การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนแบบรู้จักจริง
5. ครูต้องพึงเอาใจใส่การฝึกฝนและการให้ผลย้อนกลับ
6. ครูต้องพึงเอาใจใส่ต่อการพัฒนาการของนักเรียนและบรรยากาศของการเรียนรู้
7. พัฒนานักเรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับการเรียนรู้ของตนเอง

บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) กล่าวว่า ตัวแสดงหลักอย่าง “ครู” เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องต่อการเตรียมคนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทดังนี้

1. บทบาทของครูต่อการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเปลี่ยนจาก “ครูสอน” (Teacher) เป็น “ครูฝึก” (Coach) หรือ “ครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (Learning facilitator) หรือ “ครูผู้ประเมิน” (Evaluator) กล่าวคือ จากครูที่เคยเป็นศูนย์กลางในการสอนทำหน้าที่ในการป้อนข้อมูล ซึ่งอาจกลายเป็นการปิดกั้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงให้เกิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็น “ผู้รู้” เป็นบทบาท ดังนี้

- 1.1 ครูผู้ฝึก (Coach)
- 1.2 ครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning facilitator)
- 1.3 ครูผู้ประเมิน (Evaluator)

2. บทบาทของครูต่อสภาพแวดล้อมการศึกษา เปลี่ยนจาก “ครูจากห้องสี่เหลี่ยม” เป็น “ครูสภาพแวดล้อม” กล่าวคือ เนื่องจากขอบเขตการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่ เวลา และบุคคล ดังนั้นทุกสิ่งทุกอย่างสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ เช่น ปรากฏชาวบ้าน (สร้างเสริมและถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งความรู้ นอกห้องเรียนอื่น ๆ ผู้เรียน) หรือนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ เป็นต้น

3. บทบาทของครูต่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ต้องเปลี่ยนจากครูคนเดียว เป็นการรวมตัวของครูประจำการ (Professional learning communities: PLC) กล่าวคือ เปลี่ยนจาก

การทำหน้าที่ครูแบบตัวใครตัวมัน ไม่รวมตัวกันออกแบบการเรียนรู้ของศิษย์เป็นการเรียนรู้จากการทำโครงการเป็นทีม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำหน้าที่ครู เช่น มูลนิธิสิดคศรี-สฤษดิ์วงศ์ (มสส.) กำลังจะจัดการรวมตัวกันของครูประจำการ (Professional learning communities: PLC) ไทยเรียกว่าเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (ขร.คศ.) หรือในภาษาการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge management หรือ KM) เรียกว่า CoP (Community of practice)

4. บทบาทของครูต่อวิถีจัดการเรียนการสอนจาก “ครูเน้นการสอนแบบท่องจำ” หรือ “ครูถ่ายทอดสาระหรือเนื้อหาความรู้” เป็น ครูเน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Learning by doing) กล่าวคือ จากที่ครูเคยอ่านหน้าชั้นเรียน อ่านตามตำรา เอกสารประกอบรายวิชา ให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง

จุฑารัตน์ นกแก้ว (2555) กล่าวว่า ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในเรื่องความรู้ ไม่ใช่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เหมือนเช่นในอดีตให้กับผู้เรียน โดยจัดให้ตามความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่ม ครูต้องปรับบทบาทเป็นผู้ที่คอยชี้แนะอำนวยความสะดวกอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนไม่ใช่ถ่ายทอดความรู้อยู่บนหน้าชั้น (Guided by the side not sage on the stage)

ในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ใช้ตัวแบบ (Model) ห้องเรียนแบบกลับด้าน โดยการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านนี้เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ สามารถสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้รอบด้าน หรือ Mastery Learning โดยมีองค์ประกอบอย่างเป็นระบบ ที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ (ปราณี อ่อนศรี, 2558) ได้แก่

1. การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยอาศัยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการใช้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเอง จากสถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง หรืองานด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ
2. การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด (Concept Exploration) โดยครูผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อหรือกิจกรรมหลากหลายประเภท
3. การสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย (Meaning Making) โดยผู้เรียนเป็นผู้บูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้ จากสื่อที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างกระดานความรู้ อิเล็กทรอนิกส์ (Blogs) การใช้แบบทดสอบ (Tests) หรือการใช้สื่อสังคมออนไลน์
4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Application) เป็นการสร้างองค์ความรู้โดยผู้เรียนในเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดทำเป็นโครงการ ผ่านกระบวนการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์งานเหล่านั้น

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะการเรียนรู้แบบรอบรู้หรือการเรียนรู้ให้รู้จริง (Mastery Learning) ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มความร่วมมือระหว่างนักเรียน เพิ่มความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน และเพิ่มโอกาสแก่นักเรียนได้ปรับปรุงแก้ไขตนเองในการเรียนรู้ บทบาทผู้สอนที่สำคัญ มีดังนี้

1. ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์อย่างละเอียดในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยจัดกลุ่มวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนและต้องบ่งบอกสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติให้ได้ เพื่อแสดงว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จริงในสาระหรือมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น วัตถุประสงค์ต้องจัดเรียงจากสิ่งที่พื้นฐานไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนหรือจัดเรียงจากง่ายไปหายาก

2. ผู้สอนวางแผนการเรียนรู้ที่สำคัญแก่ผู้เรียนแต่ละคน ให้สามารถสนองความถนัดที่แตกต่างกันของผู้เรียน ซึ่งอาจใช้สื่อการเรียนรู้ วิธีสอน หรือเวลาที่แตกต่างกันเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในสาระหรือมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3. ผู้สอนแจ้งจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจใน เรื่อง ระเบียบ กฎ กติกา และ ข้อตกลง ในการทำงานให้ชัดเจน

4. ผู้เรียนเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดให้ มีการประเมินการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ตามสาระหรือมาตรฐานการเรียนรู้ โดยผู้สอนคอยดูแลและให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล

5. หากผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แล้ว จึงดำเนินการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

6. หากผู้เรียนไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ ผู้สอนต้องวินิจฉัยปัญหาและความต้องการของผู้เรียนใหม่อีกครั้ง และจัดโปรแกรมการสอนซ่อมในส่วนที่ยังไม่บรรลุผลนั้น แล้วจึง ประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง หากสามารถทำได้จึงให้เรียนรู้ในวัตถุประสงค์ต่อไป

7. ผู้เรียนดำเนินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดจนบรรลุครบ วัตถุประสงค์ ซึ่งผู้เรียนอาจใช้เวลาอย่างน้อยต่างกันตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

8. ผู้สอนติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียน และเก็บข้อมูล การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อวางแผนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนต่อไป

ดังนั้น ผู้สอนถือว่ามีบทบาทสำคัญในการคิดค้นเพื่อพัฒนารูปแบบนวัตกรรมทางการ เรียนรู้และรูปแบบการสอนตามหลักสูตรเพื่อก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงกับบริบทเชิงสังคม และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวทันความเปลี่ยนแปลงกับโลกแห่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ที่ปัจจุบันได้เข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาค่อนข้างสูง รวมทั้งการปรับสภาพการณ์ให้เหมาะสม กับสภาพแวดล้อมภายใต้กระแสแห่งการปฏิรูป การศึกษาไทยในปัจจุบันมุ่งพัฒนาการศึกษาให้บรรลุ ตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา มีการพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ เป็นไปตามปรัชญาแนวคิดของการพัฒนาโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ในอนาคตต่อไป และปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดที่เรียกว่าทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นแนวคิดในการพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้มีคุณลักษณะพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตและรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโลกที่ไร้พรมแดนและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร และนโยบายความเป็นพลเมืองโลก

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 นั้น ถูกเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เป็นยุคโลกาภิวัตน์ อันหมายถึงยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งเป็นผลจากการนำเครือข่ายโทรคมนาคมดิจิทัลมาใช้ร่วมกับการพัฒนานวัตกรรมและวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เราสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็วมากขึ้นภายในเวลาไม่กี่นาที ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น การทำธุรกรรมทางการเงิน การติดต่อประสานงาน การประชุมทางไกล หรือการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ ซึ่งจากการเติบโตนี้ จะเห็นได้ว่าทักษะทางเทคโนโลยีนั้นถือเป็นทักษะหนึ่งที่คนในยุคนี้จะต้องมี และรวมไปถึงทักษะสำคัญที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ภาษา ก็นับเป็นอีกทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญ

สำหรับบทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 นั้น ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2556) ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า ครูไทยในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องกลับมาดูการศึกษาโดยรวม การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นทักษะ เพื่อนำไปสู่การมีผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ เพราะขณะที่โลกตอนนี้มีการพัฒนาด้วยไอเดียความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ แต่เรายังเลือกเป็นผู้รับมากกว่าเป็นนักสร้างสรรค์เสียเอง ทำให้ประเทศไทยเราดกอยู่ในฐานะเป็นเพียงผู้บริโภคมันถึงเวลาแล้วที่ต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ของเด็กไทย ให้รู้จักการสร้างสรรค์ ร่วมกันวางแผน รู้จักแยกแยะ รู้จักประยุกต์ วิจัยค้นคว้าสร้างสรรค์ผลงาน วางแผนและประมวลผลเป็น ซึ่งตัวแปรที่สำคัญในเรื่องนี้ คือ ครู ซึ่งคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการ ของครูในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้

1. ครูสร้างและบูรณาการความรู้ได้ ครูสามารถบูรณาการความรู้มาใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ
2. ครูมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ครูสอนให้เด็กมีทักษะกระบวนการคิด โดยสามารถคิดวิเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ และมีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม
3. ครูมีวิสัยทัศน์และตกลึกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน ครูมีวิสัยทัศน์ เน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กตกลึกทางความคิดได้ด้วยตัวเอง และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้
4. ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีและทักษะใหม่ ๆ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ ครูสามารถใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการศึกษาได้หลากหลาย และสามารถชี้ให้ผู้เรียนเห็นถึงข้อดีข้อเสีย และใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

5. ครูมีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ ๆ ครูส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กตามวัยและให้เด็กพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของเด็กและเน้นให้เด็กเปลี่ยนจากเป็นผู้รับกลายเป็นผู้พัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่

6. ครูต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และชักชวนให้คนอื่น ๆ ทำเพื่อสังคม ครูต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ รักษาคุณธรรมจริยธรรมและเป็นบุคคลหนึ่งในสังคมที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมนั้น ๆ มีแนวทางในการปฏิบัติตนเองและสังคมที่เหมาะสม

7. ครูมีบทบาทด้านการสอนและวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพ ร่วมกับผู้บริหารมากขึ้น ครูมีบทบาทต่อการส่งเสริม พัฒนา และประเมินผลการเรียนรู้และวิชาชีพในโรงเรียนร่วมกับบุคลากร ผู้บริหารและชุมชน มีบทบาทนำด้านการสอนและวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพร่วมกับผู้บริหารมากขึ้น ครูจะต้องมีบทบาทต่อการส่งเสริม พัฒนา และประเมินผลการเรียนรู้และวิชาชีพในโรงเรียนร่วมกับบุคลากร ผู้บริหารและชุมชน

สรุปจากบทบาททั้ง 7 ข้อที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า บทบาทของครูในยุคศตวรรษที่ 21 นั้น เรื่องของการใช้เทคโนโลยีและการสร้างให้ผู้เรียนเป็นนักคิดและนักพัฒนา ถือเป็นหัวใจหลักในการส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ครูจะเป็นผู้สอนอย่างเดียวเหมือนเมื่อก่อนไม่ได้ จะต้องให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย โดยที่ครูออกแบบการเรียนรู้ เป็นผู้แนะนำ และอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ให้กับเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กสามารถสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งการสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง นี้คือ แนวทางสำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 และถึงเวลาแล้วที่เราต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับการศึกษาไทยเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งบทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่เพียงเป็นผู้ให้ความรู้อย่างเดียวอีกต่อไป ครูจะต้องเป็นผู้พัฒนาและเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับผู้เรียน เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นโค้ช (Coach) ให้คำแนะนำ ชี้แนะ นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนไปถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ รวมไปถึงไม่เน้นสอนแต่เน้นจัดการเรียนรู้ทักษะและความรู้ที่จำเป็น และครูยังต้องสามารถ นำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย

2. คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

ในศตวรรษที่ 21 ระบบการศึกษาในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ในการพัฒนาการศึกษา แนวโน้มการจัดการศึกษาจำเป็นต้องบูรณาการทั้งด้านศาสตร์ต่าง ๆ การศึกษาที่ถูกต้องสำหรับศตวรรษใหม่ต้องเรียนให้บรรลุ ทักษะ จากรู้วิชาไปสู่ทักษะในการใช้ชีวิตเพื่อดำรงชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง และบูรณาการเรียนในห้องเรียนและชีวิตจริง สามารถดึงความสามารถ ความคิด ทักษะของตัวนักเรียนออกมาได้มากที่สุด ดังนั้น การสร้างเครื่องมือแห่งทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงได้ถูกสร้างขึ้นผ่านฐานความคิดและกระบวนการวิจัยที่เน้นทักษะการใช้ชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งครูมีบทบาทหน้าที่ เป็นผู้แนะนำและทำโครงการการเรียนรู้ร่วมกัน (วิจารณ์ พานิช, 2556) ซึ่งปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่ของครู คือ มีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน

จำนวนครูไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงกับวุฒิ ขาดทักษะทางด้านไอซีที ครูที่สอนหนักมักส่งผลให้เด็กเรียนมากขึ้น ครูขาดอิสระในการจัดการ และครูรุ่นใหม่ที่ยังขาดความเชี่ยวชาญในการสอนทั้งวิชาการและคุณลักษณะความเป็นครู ขาดประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวข้างต้นทำให้สะท้อนได้ถึง ความสำคัญของการพัฒนาทักษะครู ให้มีระดับความรู้ ความสามารถ นั่นคือทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่สามารถตอบสนองความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียนได้อย่างเต็มรูปแบบ ส่งผลให้ การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2556) ทักษะที่ จำเป็นสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ควรมีอยู่ 3 ด้านหลัก ได้แก่

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

โลกแห่งศตวรรษที่ 21 สามารถเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันและอนาคตได้ สำหรับผู้ที่มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม สามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นทักษะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่โลกแห่งการทำงานและการเรียนรู้ ประกอบด้วยทักษะดังนี้

- 1.1 ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- 1.2 การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา
- 1.3 การสื่อสารและการร่วมมือ

2. ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

สภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและสื่ออย่างมากมายและรวดเร็ว สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างเต็มที่ การเป็นประชากรในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องมีความสามารถที่หลากหลายโดยเฉพาะทักษะดังนี้ (นันทวัน จันทร์กลีน, 2557)

- 2.1 ด้านสารสนเทศ
- 2.2 ด้านสื่อ
- 2.3 ด้านเทคโนโลยี

3. ทักษะชีวิตและอาชีพ

การเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะการทำงานสำหรับเยาวชนคนรุ่นใหม่ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ครูต้องได้รับพัฒนาเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตในด้านทักษะชีวิตที่ดี ทักษะชีวิตจะช่วยให้คนเรารู้จักเจตคติ และทักษะ ซึ่งจะสามารถจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัว ให้อยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุข โดยเรียนตามพัฒนาการของสมอง ครูจะต้องเรียนรู้วิธีการออกแบบการเรียนรู้แบบ PBL ให้แก่ศิษย์ แต่ละกลุ่มอายุและตามพัฒนาการของสมองเด็กแต่ละคน ทักษะที่สำคัญดังกล่าว ประกอบด้วยทักษะดังนี้ (นันทวัน จันทร์กลีน, 2557)

- 3.1 ความยืดหยุ่น และการปรับตัว
- 3.2 การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง
- 3.3 ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
- 3.4 การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต
- 3.5 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

March (2012) กล่าวว่า ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถของครูที่สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจภายในของนักเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ ทักษะพื้นฐาน ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัลและทักษะการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. ทักษะพื้นฐาน (Foundation skills) เป็นทักษะที่จะช่วยให้ครูสามารถสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำเอกสารรายวิชา และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในปัจจุบันได้
2. ทักษะเกี่ยวกับศาสตร์การสอนและแหล่งข้อมูลออนไลน์ (Pedagogy & online resources) เป็นทักษะที่จะช่วยให้นักเรียนผูกพันกับการเรียนรู้ตามสภาพจริงมากขึ้น โดยการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออก ได้สร้างการคิดเชิงวิพากษ์ในวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของโรงเรียน และได้ใช้แหล่งข้อมูลดี ๆ เพื่อเพิ่มพูนเนื้อหาของรายวิชา
3. ทักษะเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Student learning) เป็นทักษะที่จะช่วยให้นักเรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเองทุกขั้นตอน เพื่อการบรรลุเป้าหมายในความเข้าใจและเข้าใจตนเอง
4. ทักษะการเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital citizenship) เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดิจิทัล (Digital culture) มากกว่าจะเกี่ยวข้องกับการสอน เป็นทักษะที่จะนำไปสู่การคิดเชิงวิพากษ์ การสะท้อนผล และการปฏิบัติ
5. การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning) ครูมีการพัฒนาตนเองด้วยการสื่อสารและร่วมมือกับเพื่อนครู โดยการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพ (Professional learning communities)

Seifert & Simmon (1997) กล่าวถึง ทักษะสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นศตวรรษที่สามารถเข้าถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้อย่างง่าย เป็นศตวรรษที่ต้องการอะไรมากกว่าการเข้าใจ ทฤษฎีเบื้องต้นทางการศึกษาและการจัดการชั้นเรียน แต่ครูจะต้องทำงานร่วมมือกับคนอื่นเพื่อนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้าสู่ห้องเรียน และเตรียมนักเรียนออกสู่โลกกว้างใน 7 ทักษะ ดังนี้

1. การบริหารห้องเรียน (Classroom management) เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ห้องเรียนเป็นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย มีระเบียบกฎเกณฑ์ ในการใช้ร่วมกัน

2. การทำให้บทเรียนมีความสอดคล้องกับชีวิตจริง (Making content relevant) การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ทำได้ยากกว่าศตวรรษที่ผ่านมา เพราะนักเรียนรับข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายแห่ง ทั้งจากโทรทัศน์ จากคอมพิวเตอร์ หรือจากเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งโรงเรียนส่วนมากจะล้าหลัง ดังนั้น สิ่งที่ทำนายต่อครูในศตวรรษนี้ คือ การทำให้บทเรียนมีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความผูกพันกับการเรียนรู้ในโรงเรียน

3. การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical thinking) ครูศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานที่นักเรียนสามารถใช้ตลอดทั้งชีวิต ซึ่งสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21 หลายปีที่ผ่านมาโลกมีความซับซ้อนมากขึ้น ครูต้องเขียนแผนการสอนและใช้กลยุทธ์ การแนะนำวิธีให้นักเรียนใช้ทักษะขั้นสูง นักเรียนสามารถคิดเชิงวิพากษ์ในการแก้ปัญหาของชีวิตในสังคมอนาคตได้

4. ทักษะทางเทคโนโลยี (Technology) เทคโนโลยีได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ซึ่งสามารถเพิ่มการเรียนรู้ของนักเรียนหรือเพิ่มคุณภาพชีวิตของพวกเขา เทคโนโลยีใหม่ยังเป็นสิ่งสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ครูต้องสร้างบทเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยเทคโนโลยี

5. ความเป็นสากล (Globalization) โลกาภิวัตน์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในระดับนานาชาติ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมทั่วทั้งทวีปที่สามารถทำได้ในเวลาไม่กี่นาที ช่วยให้นักศึกษาได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ สร้างผู้นำ ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถเห็นสิ่งต่าง ๆ ทั่วโลก ครูที่มีทักษะในการสร้างบทเรียนที่สอนนักศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของโลกาภิวัตน์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมการศึกษาในศตวรรษที่ 21

6. ความร่วมมือ (Collaboration) เนื่องจากการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ขึ้นอยู่กับการทดสอบมาตรฐาน ครูต้องให้ความสำคัญกับมาตรฐานของรัฐกำหนด จากการประสานงาน การทำงานร่วมกันในระบบการศึกษา การทำงานเป็นทีม สู่การศึกษาที่เท่าเทียมกัน

7. การพัฒนาวิชาชีพ (Professional development) ครูสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาชีพ ด้านการศึกษา การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในศตวรรษที่ 21 การปรับปรุงในกลยุทธ์การสอนและเทคโนโลยี การพัฒนาอย่างมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยใหม่และเข้าร่วมการสัมมนาและการฝึกอบรมสำหรับการพัฒนาในวิชาชีพ

จตุรรัตน์ นกแก้ว (2555) กล่าวว่า ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

1. ทักษะการตั้งคำถาม เพื่อทำให้ผู้เรียนสามารถกำหนดประเด็นปัญหาและหัดคิดตั้งปัญหาด้วยตนเองได้

2. ทักษะการสอนให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาคำตอบด้วยตนเองโดยลงมือปฏิบัติได้

3. ทักษะในการคัดเลือกความรู้ ตามสภาพแวดล้อมที่ทำได้จริง
4. ทักษะการสร้างความรู้และการตรวจสอบคุณภาพความรู้
5. ทักษะการสอนให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เพื่อได้ข้อสรุปหรือความคิดรวบยอด
6. ทักษะการสอนให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้
7. ทักษะในการประเมินผล

สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต และคณะ (2558) ได้สังเคราะห์คุณลักษณะครูในศตวรรษที่

21 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา มี 6 คุณลักษณะย่อย ได้แก่

1. ครูมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา
2. ครูมีเทคนิค วิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย
3. ครูมีทักษะการคำนวณ
4. ครูมีความสามารถในการวัดและประเมินที่หลากหลาย
5. ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน
6. ครูมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอน กิจกรรม และการ

ประเมินผล ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

ด้านที่ 2 ด้านการปฏิบัติตนและเห็นคุณค่าวิชาชีพครู มี 7 คุณลักษณะย่อย ได้แก่

1. ครูเป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์
2. ครูมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล ทำงานเป็นทีมได้
3. ครูเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ
4. ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
5. ครูรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
6. ครูเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ
7. ครูปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน

ด้านที่ 3 ด้านสังคมพหุวัฒนธรรม มี 5 คุณลักษณะย่อย ได้แก่

1. ครูมีความสามารถด้านการใช้ภาษา/การสื่อสาร
2. ครูเป็นผู้เลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม
3. ครูเป็นผู้รอบรู้ เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทันสมัยทันเหตุการณ์
4. ครูมีความคิด และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
5. ครูมีความสามารถในการบริหารจัดการ

อ่องจิต เมธยะประภาส (2557) ได้นำเสนอครูในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีลักษณะ E-Teacher ดังนี้

1. Experience มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ เช่น เรียนผ่านสื่อเทคโนโลยี Internet, E-mail เป็นต้น
 2. Extended มีทักษะการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อขยายองค์ความรู้ของตนเองตลอดเวลา
 3. Expanded มีความสามารถในการถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนสู่นักเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 4. Exploration มีความสามารถในการเสาะหาและคัดเลือกเนื้อหาความรู้หรือเนื้อหาที่ทันสมัย เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนผ่านทางสื่อเทคโนโลยี
 5. Evaluation เป็นนักประเมินที่ดี มีความบริสุทธิ์และยุติธรรม และสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีในการประเมินผล
 6. End-User เป็นผู้ใช้เทคโนโลยี (user) อย่างคุ้มค่าและใช้ได้อย่างหลากหลาย
 7. Enabler สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียน เนื้อหา และสื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 8. Engagement ต้องร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีจนพัฒนาเป็นเครือข่ายความร่วมมือ เช่น เกิดชุมชนครูบน Web
 9. Efficient and Effective สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในฐานะที่เป็นผู้ผลิตความรู้ ผู้กระจายความรู้และผู้ใช้ความรู้
- พนมนคร มีราคา (2560) ได้เสนอทักษะที่จำเป็นสำหรับครูไทยในอนาคต (C-Teacher) ประกอบไปด้วยทักษะที่จำเป็น 8 ประการ

1. Content หมายถึง ผู้สอนต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบในการสอน C-Content ถือเป็นลักษณะที่จำเป็นและขาดไม่ได้สำหรับผู้สอน เพราะถึงแม้ผู้สอนจะมีทักษะอื่น แต่หากขาดซึ่งความเชี่ยวชาญในเนื้อหาการสอนของตนแล้ว เป็นไปไม่ได้เลยที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากผู้สอนที่ไม่แม่นยำในเนื้อหา หรือไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนพยายามถ่ายทอดส่งผ่านให้แก่ผู้เรียน

2. Computer (ICT) Integration หมายถึง ผู้สอนมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน เหตุผลสำคัญที่ผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะด้านการประยุกต์คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือหนึ่งในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากจะเป็นอาวุธด้านทักษะในการใช้ ICT โดยทางอ้อมให้แก่ผู้เรียนแล้ว หากมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสามารถส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

3. Constructionist หมายถึง ผู้สอนเป็นผู้สร้างสรรค์มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด Constructionism ซึ่งมุ่งเน้นว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นเป็นเรื่องภายในของตัวบุคคลจากการที่ได้ลงมือทำกิจกรรมใด ๆ ให้เกิดการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์หรือความรู้เดิมที่อยู่ในตัวบุคคลนั้นมาก่อน ผู้สอนที่เป็นผู้สร้างสรรค์ไม่เพียงแต่ใช้ทักษะนี้ในการพัฒนาในด้านของเนื้อหาความรู้ใหม่สำหรับผู้เรียน หากยังสามารถนำไปใช้ในการสร้างแผนการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นในตนเอง ผ่านการลงมือผลิตชิ้นงาน เช่น งานศิลปะ การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

4. Connectivity หมายถึง ผู้สอนมีทักษะในการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อนอาจารย์ทั้งในสถานศึกษาเดียวกันและต่างสถานศึกษา หรือเชื่อมโยงสถานศึกษา บ้านหรือชุมชนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ของผู้เรียน จากแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี เมื่อสิ่งที่เรียนรู้มีความสัมพันธ์โดยตรง หรือเกี่ยวข้องกับความสนใจประสบการณ์ความเชื่อสังคม และวัฒนธรรมของผู้เรียน การที่ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ในชั้นเรียนกับเพื่อน อาจารย์ในสถานศึกษา บ้านและสังคมแวดล้อมที่ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งได้มากเท่าใด ก็ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนรู้กับประสบการณ์ตรงได้มากเท่านั้น

5. Collaboration หมายถึง ผู้สอนมีความสามารถในการเรียนรู้แบบร่วมมือกันกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ผู้สอนจะต้องมีทักษะในบทบาทของการเป็นโค้ช หรือที่ปรึกษาที่ดีในการเรียนรู้ (ส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง) ของผู้เรียน รวมทั้งการเป็นผู้เรียนเองในบางครั้ง ทักษะสำคัญของการเป็นโค้ชหรือที่ปรึกษาที่ดีนั้น ได้แก่ การสร้างฐานการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นระยะ อย่างเหมาะสม อำนวยให้ผู้เรียนเกิดฐานการเรียนรู้ที่จะต่อยอดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขึ้นได้ ทั้งนี้การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในผู้เรียนได้อย่างจำกัดหากปราศจากซึ่งฐานการเรียนรู้ที่เหมาะสมจากผู้สอน

6. Communication หมายถึง ผู้สอนมีทักษะในการสื่อสารกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีใช่เฉพาะการพัฒนาให้เกิดทักษะของเทคนิคการสื่อสารที่ดี เช่น การอธิบายด้วยคำพูด ข้อความ ยกตัวอย่าง ฯลฯ เท่านั้น หากยังหมายรวมถึง การเลือกใช้สื่อ (Media) ที่หลากหลายที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถส่งผ่านเนื้อหาสาระที่ต้องการจะนำเสนอ หรือสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

7. Creativity หมายถึง ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เพราะบทบาทของผู้สอนในยุคสมัยหน้านั้นไม่ได้มุ่งเน้นการเป็นผู้ป้อน/ส่งผ่านความรู้ให้กับผู้เรียนโดยตรง หากมุ่งไปสู่บทบาทของการสร้างสรรค์ ออกแบบสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ผู้สอนจะได้รับการคาดหวังให้สามารถที่จะรังสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้

8. Caring หมายถึง ผู้สอนจะต้องมีความมุงุติตา ความปรารถนาดี ความรัก และความห่วงใยอย่างจริงใจแก่ผู้เรียน ในทักษะทั้งหมดที่ได้กล่าวมานั้น ทักษะ Caring นับว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะความมุงุติตา รัก ปรารถนาดี และห่วงใยกับผู้เรียนของผู้สอนนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อใจต่อผู้สอน ส่งผลให้เกิดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ในลักษณะการตื่นตัวอย่างผ่อนคลาย แทนความรู้สึกรู้สึกวิตกกังวลในสิ่งที่จะเรียนรู้ ซึ่งการตื่นตัวอย่างผ่อนคลาย ถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พินสุดา สิริธรังศรี (2557) ได้เสนอรายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้การยกระดับคุณภาพครูในศตวรรษที่ 21 สรุปคุณลักษณะครูที่มีคุณภาพ จะต้องมึลักษณะดังต่อไปนี้ของผู้เรียน

1. ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและผู้ให้
2. มีความรู้ ความสามารถและทักษะการจัดการเรียนรู้
3. มีทักษะในการสื่อสาร
4. อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
5. ตื่นรู้ ทันสมัยทันเหตุการณ์
6. ตามทันเทคโนโลยีข่าวสาร ความก้าวหน้าทางวิทยาการและความรู้
7. สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน
8. ใฝ่หาความรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง
9. เป็นแบบอย่างทางคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม
10. รู้และเข้าใจในอัตลักษณ์ความเป็นชนชาติไทยที่หลากหลาย
11. ภาควุมิใจในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก
12. ยอมรับและเป็นผู้ นำการเปลี่ยนแปลง
13. มีความพร้อมและปรับปรุงต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและประชาคมอาเซียน

ภาสกร เรืองรอง และคณะ (2557) ได้กล่าวว่า ครู เป็นบุคคลสำคัญยิ่งต่อภารกิจในการพัฒนาเยาวชนของชาติ โดยนอกจากครูจะต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครูแล้ว ยังต้องเป็นผู้ทรงความรู้ในเนื้อหาที่จะถ่ายทอดสู่ผู้เรียน และครูยังต้องจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาศิษย์ให้มีทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสิ่งที่ครูไทยในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องพัฒนามีดังนี้

1. ทักษะในการตั้งคำถาม การตั้งคำถามเป็นการกระตุ้นความสนใจอยากเรียนรู้ของผู้เรียนนักเรียนจะได้ฝึกคิดและค้นหาคำตอบด้วยตนเองตามทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ดังนั้นครูจึงควรเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการใช้คำถามในการเรียนการสอนให้ชำนาญ
2. ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (Inquiry Learning) ที่สอนให้เด็กหาความรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ เพราะความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจะเป็นความรู้ที่คงทน อีกทั้งผู้เรียน

ยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้อีกด้วย ครูจึงต้องเข้าใจบทบาทของตนเอง และฝึกฝนอยู่เสมอ

3. ทักษะในการคัดเลือกความรู้ เป็นทักษะที่สอนให้ผู้เรียนสามารถจำแนกแยกแยะ แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือ รวมถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อกลั่นกรองข้อมูลความรู้ ก่อนนำข้อมูลนั้นมาเป็นความรู้หรือนำเสนอ ดังนั้นครูต้องสามารถชี้แนะแนวทางในการคัดเลือก ความรู้แก่นักเรียนได้

4. ทักษะในการประเมินผลตามสภาพจริง ในการเรียนการสอนสมัยใหม่ ครูต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนควบคู่ไปกับความรู้ที่นักเรียนได้รับ ดังนั้นครูต้อง กำหนดเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียนที่ ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

5. ทักษะการสอนคิด ครูต้องสามารถจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้นักเรียนฝึกฝนการคิด หรือตกผลึกความคิด ออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริม ความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน (multiple intelligences) และประเมินความก้าวหน้าของ เด็กแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม โดยใช้เหตุการณ์ปัจจุบันรอบตัวมาเป็นกรณีศึกษาให้นักเรียนค้นหา คำตอบ

6. ทักษะการบูรณาการการสอน ครูต้องสามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงความรู้ หลายแขนงไว้ด้วยกัน เพราะในชีวิตจริงนักเรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้ที่หลากหลายในการดำเนินชีวิต และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

7. ทักษะในการประเมินผล เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะฉะนั้นครูจึงต้องออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และให้ เหมาะสมกับความรู้ นั่น ๆ

8. มีจิตวิญญาณความเป็นครู ครูไม่ได้มีหน้าที่เฉพาะถ่ายทอดวิชาความรู้หรือจัดการ เรียนการสอนให้กับนักเรียนเท่านั้น แต่ครูยังมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรม ประคับประคองให้จบการศึกษาออกไปเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศต่อไป

9. ต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ข้อมูลข่าวสารเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความรู้มีอยู่มากมาย รอบตัวให้แสวงหาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้า ครูจึงไม่อาจหยุดนิ่งที่จะแสวงหาความรู้ เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

10. เปิดใจรับการเปลี่ยนแปลง ทักษะการปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญ ที่ทั้งครูและนักเรียนต้องมี หลายสิ่งรอบ ๆ ตัวเกิดการเปลี่ยนแปลง ครูต้องเปิดใจยอมรับและรู้จัก ปรับตัว เพื่อทำหน้าที่ครูและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

11. เป็นตัวอย่างด้านคุณธรรม คุณธรรมจริยธรรมสำคัญไม่แพ้จิตวิญญาณความเป็นครู ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่กระแสข้อมูลข่าวสารถาโถมเข้าสู่ตัวนักเรียนการเป็นแบบอย่างและการชี้แนะด้านคุณธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

12. เป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับนักเรียน ครูต้องเป็นทั้งผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้และผู้ที่ให้คำปรึกษา แก่นักเรียนได้ทุกเรื่อง

13. มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity, Creation, Creating, Creative Think) หนึ่งในทักษะสำคัญของครูที่ได้รับการกำหนดให้เป็นทักษะที่จำเป็นจะต้องนำไปใช้ ในกระบวนการพัฒนาผู้เรียนในช่วงศตวรรษที่ 21

14. ครูต้องทำตนให้ศิษย์รัก การปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างกัลยาณมิตร จะทำให้นักเรียนไม่เกิดความกลัวและวิตกกังวล ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

15. ยึดหลักแห่งความพอเพียง ครูต้องไม่ใช่จ่ายเกินตัว ไม่ฟุ้งเฟ้อตามสังคมรอบข้าง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน

สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต และคณะ (2558) ได้สังเคราะห์คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือด้านที่ 1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา ประกอบด้วย 6 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา 2) มีเทคนิค วิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย 3) มีทักษะการคำนวณ 4) มีความสามารถในการวัดและประเมินที่หลากหลาย 5) รู้จักและเข้าใจผู้เรียน 6) มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอน กิจกรรม และการประเมินผลที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ด้านที่ 2 ด้านการปฏิบัติตนและเห็นคุณค่าวิชาชีพครู ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) เป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ 2) มีสัมพันธที่ดีระหว่างบุคคล ทำงานเป็นทีมได้ 3) เป็นผู้มีความคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ 4) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ 5) รักและศรัทธาในวิชาชีพครู 6) เป็นผู้มีความผู้นำทางวิชาการ 7) ปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน และด้านที่ 3 ด้านสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) มีความสามารถด้านการใช้ภาษา/ การสื่อสาร 2) เป็นผู้เลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม 3) เป็นผู้รอบรู้ เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทันสมัยทันเหตุการณ์ 4) มีความคิด และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 5) มีความสามารถในการบริหารจัดการ

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

หลักการทฤษฎี ขอบเขตของคุณลักษณะของครู ในศตวรรษที่ 21	จุฬารัตน์ นกแก้ว (2555)	ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2556)	นันทวัน จันทร์กลิ่น (2557)	อ่องจิต เมธยะประภาส (2557)	พิณสุดา สิริรังศรี (2557)	สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัฒน์ และคณะ (2558)	พนมนคร มีราคา (2560)	March (2012)	Seifert & Simmon (1997)	ภาสกร เรืองรอง และคณะ (2557)	สรุป
1. เปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมา เป็นครูฝึก	/									/	ด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้น
2. วัดและประเมินผลแบบ Formative Assessment	/	/						/			ผู้เรียนเป็น สำคัญ
3. จำเป็นต้องรู้หลักสูตร		/									
4. วิธีปฏิบัติการสอน		/									
5. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้					/						
6. มีคุณลักษณะการสอนอย่าง เชี่ยวชาญ					/						
7. วางแผนการสอน						/					
8. จัดระเบียบเนื้อหาสาระการ เรียนรู้						/					
9. เลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้						/					
10. เรียนรู้แบบร่วมมือกับผู้เรียน							/				
11. สร้างสรรค์การเรียนรู้							/				
12. มีคุณลักษณะการเรียนรู้ บูรณา การ							/				
13. เป็นนักประเมินที่ดี				/							
14. คุณลักษณะการสอนเน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง			/								
15. คุณลักษณะการใช้นวัตกรรม การเรียนรู้								/	/		
16. พัฒนาตนเองเป็นบุคคลแห่ง การเรียนรู้	/	/		/							ด้านการเป็น บุคคลแห่งการ เรียนรู้
17. เรียนรู้ตลอดชีวิต				/			/				
18. สนใจแสวงหาความรู้		/									
19. มีความสามารถในการหา ความรู้	/			/							

หลักการทฤษฎี ขอบเขตของคุณลักษณะของครู ในศตวรรษที่ 21	จุฬารัตน์ นกแก้ว (2555)	ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2556)	นันทวัน จันทร์กลั่น (2557)	อ่องจิต เมธยะประภาส (2557)	พิณสุดา สิริธรรังศรี (2557)	สุพรทิพย์ ธนภัทรไช้ดีวัตต์ และคณะ (2558)	พนมนครุ มิราดา (2560)	March (2012)	Seifert & Simmon (1997)	ภาสกร เรืองรอง และคณะ (2557)	สรุป
20. รู้จักและเข้าใจพัฒนาการของ ผู้เรียน				/		/			/		
21. มีความรู้คุณลักษณะในวิชาชีพ	/									/	
22. ค้นหาความรู้ตลอดเวลา			/						/		
23. เข้าใจเป้าหมายวิธีการของ หลักสูตร		/			/				/		
24. เชี่ยวชาญในเนื้อหา									/		
25. สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่					/					/	
26. มีคุณลักษณะการเชื่อมโยง		/						/			
27. คุณลักษณะการวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียน							/				
28. มีความรอบรู้			/		/						
29. ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย	/			/	/		/				ด้านการใช้ เทคโนโลยี
30. นำเทคโนโลยีมาใช้สร้าง บทเรียน	/		/			/		/		/	
31. ใช้เทคโนโลยีอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล		/					/		/		
32. มีคุณลักษณะด้านการ ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์	/		/				/		/		
33. เป็นต้นแบบพฤติกรรม				/						/	ด้านคุณธรรม
34. รัก ศรัทธาที่จะเป็นครู	/						/				
35. มีจริยธรรม	/			/						/	
36. มีบุคลิกดี	/										
37. มีความรับผิดชอบ	/								/		
38. plugged in วิทยคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้เรียน				/						/	
39. มีความมูทิตาต่อผู้เรียน				/					/		
40. รวมตัวกันเป็นชุมชน	/		/	/			/				ด้านการเป็น ผู้นำชุมชน
41. ทำงานร่วมกันเป็นทีม	/				/						
42. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	/							/		/	วิชาชีพแห่งการ

หลักการทฤษฎี ขอบเขตของคุณลักษณะของครู ในศตวรรษที่ 21	จุฑารัตน์ นกแก้ว (2555)	ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2556)	นันทวัน จันทร์กลั่น (2557)	อ่องจิต เมธยะประภาส (2557)	พิณสุดา สิริธรรังศรี (2557)	สุพรทิพย์ ธนภัทรไชต์วัต และคณะ (2558)	พนมนครุ มิราดา (2560)	March (2012)	Seifert & Simmon (1997)	ภาสกร เรืองรอง และคณะ (2557)	สรุป
43. การปรับตัว					/						เรียนรู้
44. การมีวิสัยทัศน์		/					/				
45. ความร่วมมือ			/				/			/	
46. กล้าคิดกล้าทำ			/		/				/		
47. การสื่อสาร		/				/		/			
48. ขยายผลความรู้				/						/	
49. มีความรู้ ความเชี่ยวชาญใน เนื้อหาวิชา	/				/			/			ด้านความรู้ ความ สามารถใน สาขาวิชา
51. มีคุณลักษณะการคำนวณ		/						/			
52. มีความสามารถในการวัดและ ประเมินที่หลากหลาย		/			/						
53. รู้จักและเข้าใจผู้เรียน		/				/					
54. มีความสามารถในการพัฒนา หลักสูตร			/							/	
55. เป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่ศิษย์	/						/				ด้านการปฏิบัติ ตนในวิชาชีพ ครู
56. มีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล	/					/			/		
57. เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม			/							/	
58. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	/					/					
59. รักและศรัทธาในวิชาชีพครู			/				/				
60. เป็นผู้มีความรู้ด้านทางวิชาการ	/								/		
61. ปฏิบัติตามนโยบายของ หน่วยงาน					/		/			/	

การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีระบบสนับสนุน การอบรมพัฒนาและการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามไม่เพียงแต่การสนับสนุนจากภายนอกเท่านั้น ตัวครูเองจะต้องพัฒนาตนเองไปสู่ครูใน ศตวรรษที่ 21 ต้องเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งต้องมีคุณลักษณะและความสามารถรอบด้าน

ที่ตั้งอยู่บนมโนธรรม และความอดทน เพื่อส่งเสริมให้ศิษย์มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างองค์ความรู้จากการหาคำตอบด้วยตนเอง รวมทั้งต้องสร้างศิษย์ให้มีคุณลักษณะชีวิตและการทำสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมอีกด้วย

จากความหมายของคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถทางด้านการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ด้านชีวิตและอาชีพ การเรียนรู้เป็นคุณลักษณะซึ่งครูผู้ทำการสอนควรพัฒนาตนเอง ซึ่งการเรียนรู้ของนักเรียนจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเป็นการเรียนจากการค้นคว้าของนักเรียน โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ บทบาทของครูก็ต้องเปลี่ยนไปในทิศทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูให้มีคุณลักษณะแห่งศตวรรษที่ 21 ใน 7 ด้านที่สำคัญ คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 5) ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ 6) ด้านคุณธรรม 7) ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู ซึ่งสามารถนำไปใช้กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่ องค์ความรู้ และคุณลักษณะที่เกิดกับตัวผู้เรียน

ซึ่งจากรายวิเคราะห์ข้อมูล (ตาราง 1) สามารถจัดคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้เป็น 7 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา หมายถึง ครูมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีความรู้ เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการวัดและประเมินผล รู้จักผู้เรียนรายบุคคล สามารถพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ครูมีความรู้ ทักษะ เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคที่หลากหลาย สามารถออกแบบ/สร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีระหว่างผู้เรียน เป็นผู้ให้คำแนะนำผู้เรียน สามารถเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และเป็นครูต้นแบบแห่งการเรียนรู้

3. ด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างสื่อการสอน สามารถใช้คอมพิวเตอร์บูรณาการกับการเรียนการสอน ใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลของผู้เรียนทั้งด้านสถิติ ผลสัมฤทธิ์ และสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนและผู้ปกครองได้

4. **ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้** หมายถึง ครูสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถเลือกวิธีการแสวงหาความรู้ได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ความสามารถในเนื้อหาสาระ เทคนิค วิธีการสอนและความรอบรู้ด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

5. **ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้** หมายถึง ครูสามารถรวมตัวกันเป็นชุมชนเพื่อแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนครู สามารถขยายผลความรู้เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอน มีวิสัยทัศน์ในการเปลี่ยนแปลง สามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนทางวิชาชีพ

6. **ด้านคุณธรรม** หมายถึง ครูมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดี มีความศรัทธาในวิชาชีพครู มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู

7. **ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู** หมายถึง ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีสัมพันธที่ดีระหว่างบุคคล ทำงานเป็นทีมได้ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบข้อบังคับหน่วยงาน

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทางสำนักงานฯ ได้มีรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สามารถสรุปได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์, 2565) ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 295 ง วันที่ 29 พฤศจิกายน 2560, หน้า 13-14 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ รับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 39 โรงเรียน และในจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 18 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 57 โรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มีแนวคิดและหลักการบริหารงาน โดยมุ่งส่งเสริมให้สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์และสถานศึกษาในสังกัดเป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษา เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีแนวคิดและหลักการบริหารงาน ดังนี้

1. บริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
2. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน
3. บริหารการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย
4. กระจายอำนาจในการบริหารจัดการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม
5. ระดมทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา

2. ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้มีการดำเนินงานในการพัฒนา ส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระหลัก ได้แก่ รายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2564 ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 2 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จังหวัดพิษณุโลก อุตรดิตถ์	
	2562	2564
รายการที่ 1 ภาษาไทย	55.14	51.19
รายการที่ 2 คณิตศาสตร์	26.73	24.47
รายการที่ 3 วิทยาศาสตร์	30.07	31.45
รายการที่ 4 ภาษาอังกฤษ	33.25	31.11
เฉลี่ย 4 กลุ่มสาระฯ	36.29	34.55

ตาราง 3 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จังหวัดพิษณุโลก อุดรดิตถ์		
	2562	2563	2564
รายการที่ 1 ภาษาไทย	42.21	44.36	46.40
รายการที่ 2 คณิตศาสตร์	25.41	26.04	21.28
รายการที่ 3 วิทยาศาสตร์	29.20	32.68	28.65
รายการที่ 4 ภาษาอังกฤษ	29.20	29.94	25.56
รายการที่ 5 สังคมศึกษา	35.70	35.93	36.87
เฉลี่ย 5 กลุ่มสาระฯ	32.34	33.79	31.75

3. ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุดรดิตถ์

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรต้นแบบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูยุคใหม่มืออาชีพ
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

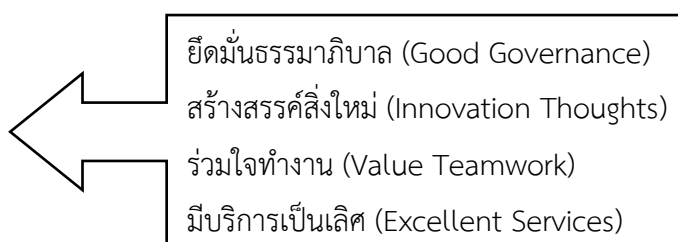
7. ปรับสมดุลและส่งเสริมการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาสู่ Thailand 4.0

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มีธรรมาภิบาล มีวินัย รักษาศีลธรรม
2. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีคุณลักษณะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมือง พลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากลนำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
4. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ
5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ
6. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สถานศึกษามีสมดุลในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

ค่านิยม

GIVE

นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีจำนวน 6 นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ

นโยบายที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

นโยบายที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

และขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ”

ให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียน คุณภาพบุคลากร และคุณภาพองค์กร ภายใต้ 4 มิติการขับเคลื่อน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพและด้านประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลลดา ทวีคุณ (2557) ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาคุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของครูในฝัน คุณลักษณะของครูด้านการสอนด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านการปฏิบัติตน โดยศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาเกี่ยวกับตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 371 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อลักษณะครูในฝันในศตวรรษที่ 21 คุณลักษณะพึงประสงค์ของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม ด้านการปฏิบัติตน ด้านวิชาการ และด้านการสอน โดยด้านการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นต่อลักษณะครูในฝัน เรื่องครูใช้คำสอน ใช้ภาษา และคำพูดในการสอนที่เข้าใจง่าย และครูถ่ายทอดความรู้ยกตัวอย่างประกอบให้ชัดเจน ด้านวิชาการอยากให้ครูเปิดโอกาสให้เข้าพบ และให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่มีปัญหา ด้านคุณธรรมครูต้องเป็นผู้มีศีลธรรมมีจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านบุคลิกภาพครูต้องมีความประพฤติดีทั้งด้านส่วนตัวและทางสังคม และด้านการปฏิบัติตนครูต้องส่งเสริมให้ศิษย์มีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่มีเพศระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อลักษณะครูในฝันไม่แตกต่างกัน แต่พบว่านักศึกษาที่มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือดีมาก มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูในฝัน ด้านการสอน ด้านคุณธรรม และด้านการปฏิบัติตนมากกว่านักศึกษาในกลุ่มอื่น

พิสมัย ศรีเมฆ (2559) ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะของครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะของครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 ตามโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1-3 และนักศึกษาภาคปกติคณะครุศาสตร์ สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.985 และ 0.979 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ด้านภาวะผู้นำพัฒนาการศึกษา ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านบุคลิกที่ดี ด้านคุณธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ และด้านทักษะความรู้ในการพัฒนาตน พัฒนางาน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ภาววิ ตั้งดวงดี (2559) ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของครูกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนประถมส่วนขยายแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูรุ่นเก่าและครูรุ่นใหม่โดยจำแนกตามอายุ และ 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารจำนวน 4 คน และครูจำนวน 55 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 194 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะครูได้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ความกระตือรือร้นและความอดทน เทคโนโลยีและการสื่อสาร การลงโทษ และความเข้มงวด พบว่า ครูที่มีกลุ่มคุณลักษณะความกระตือรือร้นและความอดทนกลุ่มเทคโนโลยีและการสื่อสารและกลุ่มความเข้มงวด มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

พระใบฎีกาเอกกมล กิตติภโท (2562) ทำการวิจัย เรื่อง ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาของคุณลักษณะของครู โรงเรียนประถมศึกษา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการพัฒนาคูณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ ครูผู้สอนควรจะมี ความเมตตาต่อศิษย์เสมอตามความเหมาะสมของยุคร่วมสมัย ครูต้องอบรม สั่งสอนฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ครูต้องกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการแสวงหาความรู้ให้เกิดทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงาม ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็น อามิสสินจ้าง ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และข้ออยู่ในระดับต่ำสุด ได้แก่ ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ครูผู้สอนควรจะมี ความเมตตาต่อศิษย์เสมอตามความเหมาะสมของยุคร่วมสมัยของจำนวนและโอกาสของนักเรียนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและไม่ใช้อารมณ์ในการสอนศิษย์มากเกินไป โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า ให้ความสนใจของศิษย์อย่างจริงจัง

ปีตุภูมิ นาคประดา (2562) ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพในทัศนคติของนักเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพในทัศนคติของนักเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 1-4 ที่ได้ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 273 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนมากให้คะแนนคุณลักษณะของผู้สอนภาษาอังกฤษ ในระดับสูง คือ ให้คะแนนมากกว่า 4 ในเกือบทุกหัวข้อ นอกจากนี้ยังพบนักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 4 ชั้นปี ไม่ได้มีความแตกต่างในการให้คะแนนทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะของผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณารายละเอียดการให้คะแนนพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจให้คะแนนคุณลักษณะของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษหัวข้อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ มากที่สุด โดยมีกระบวนการสอน ทักษะการจัดการ ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านสังคมและอารมณ์ ตามลำดับ

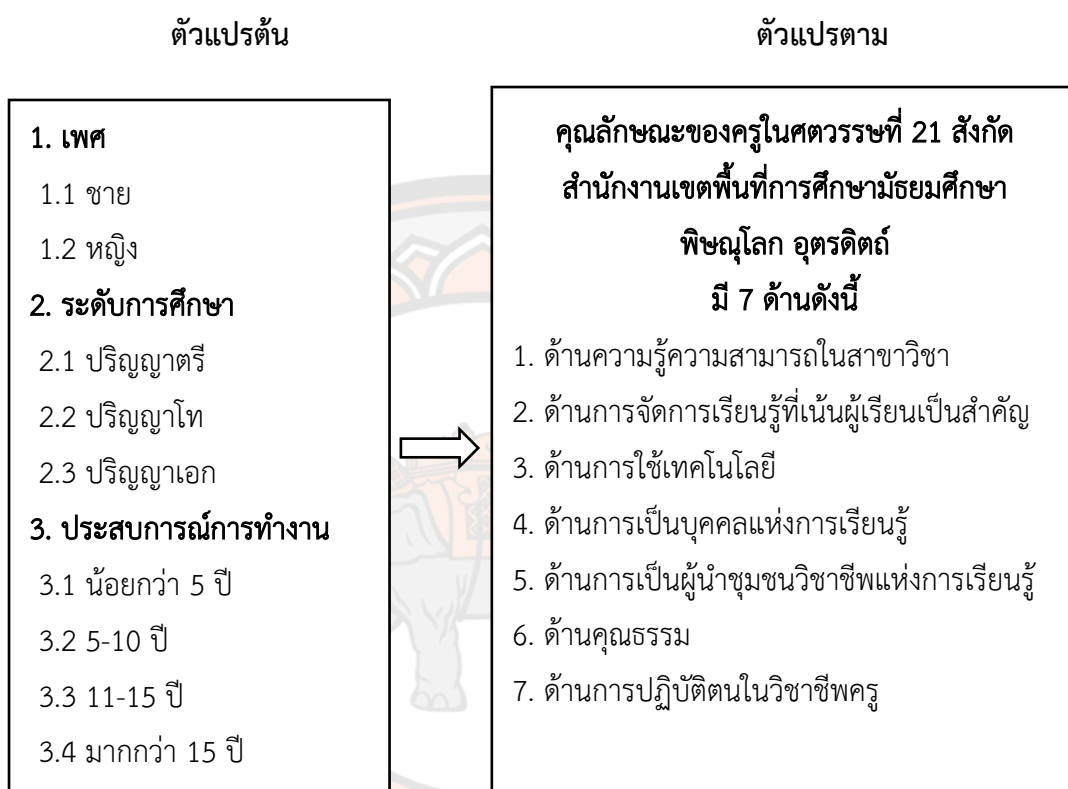
สุกัญญา รุจิเมธาภาส (2563) ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของครุต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครุต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดอุดรธานี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.988 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครุต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ได้แก่ ความรู้เนื้อหาและวิธีการจัดการเรียนรู้ ทักษะการบูรณาการ

ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีที่สัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะการจัดการเรียนรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยี พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

จิรนนท์ บุญเพ็ง (2564) ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน และนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิจนุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์ จำนวน 1,727 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดพิจนุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์ จำนวนทั้งหมด 314 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยคำนวณเทียบสัดส่วนครูแต่ละอำเภอในพื้นที่จังหวัดพิจนุโลก

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ในจังหวัดพิจนุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมือง	807	147
บางระกำ	127	23
บางกระทุ่ม	63	12
วังทอง	175	33
เนินมะปราง	96	17
นครไทย	198	35

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชาติตระการ	82	35
พรหมพิราม	116	21
วัดโบสถ์	48	9
รวม	1,727	314

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์, 2565 (ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2565)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ รวมทั้งสิ้น 35 ข้อ ประกอบด้วย

1) ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา	จำนวน 5 ข้อ
2) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 5 ข้อ
3) ด้านการใช้เทคโนโลยี	จำนวน 5 ข้อ
4) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	จำนวน 5 ข้อ
5) ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	จำนวน 5 ข้อ
6) ด้านคุณธรรม	จำนวน 5 ข้อ
7) ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู	จำนวน 5 ข้อ

มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2.2 ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำข้อมูลมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.3 นิยามศัพท์เฉพาะให้สอดคล้องกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.5 หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และการใช้ภาษาประกอบด้วย

2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนะ ศรีปัดดา

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร วิชา และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.5.2 ดร.ทิพวรรณ ถาวรโชติ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

สถานที่ทำงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิจิตร

2.5.3 ดร. ละออ วันจิว

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.6 นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
 $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.50$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.50$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

พบว่า มีค่า IOC รายข้อ ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 (ภาคผนวก หน้า 86-89)

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha - Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.968

2.8 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์จากข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและบางส่วนผ่านหนังสือเวียนออนไลน์
3. ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน

314 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2561)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.00 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

3.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent

3.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดย วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของ LSD

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาคูณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ผู้วิจัย เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคูณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

1. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามเพศ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
*	แทน	ค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
SS	แทน	ค่าผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสองความแปรปรวน
MS	แทน	ค่าความแปรปรวนเฉลี่ย
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ
Sig	แทน	ความน่าจะเป็น

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวนทั้งหมด 314 คน โดยศึกษาเกี่ยวกับข้อมูล ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	100	31.84
หญิง	214	68.16
รวม	314	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	130	41.40
ปริญญาโท	179	57.00
ปริญญาเอก	5	1.60
รวม	314	100.00
3. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	56	17.83
5 - 10 ปี	85	27.07
11 - 15 ปี	54	17.20
มากกว่า 15 ปี	119	37.90
รวม	314	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.16 มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.90 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 57.00

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทั้ง 7 ด้าน ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวม

คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	ครู (n = 314)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา	4.34	0.43	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.34	0.46	มาก
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.35	0.50	มาก
4. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	4.42	0.47	มาก
5. ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	4.33	0.48	มาก
6. ด้านคุณธรรม	4.59	0.43	มากที่สุด
7. ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู	4.53	0.47	มากที่สุด
รวม	4.41	0.38	มาก

จากตาราง 6 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.53$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา

ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา	ครู (n = 314)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21	4.32	0.67	มาก
2. ครูมีเทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนและเหมาะสมกับศตวรรษที่ 21	4.34	0.61	มาก
3. ครูมีความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.35	0.62	มาก
4. ครูมีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	4.39	0.61	มาก
5. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 อย่างเหมาะสม	4.31	0.67	มาก
รวม	4.34	0.43	มาก

จากตาราง 7 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 ครูมีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา คือ ข้อ 3 ครูมีความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.31$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษ
ที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ครู (n = 314)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูมีความรู้ ทักษะ เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคที่ หลากหลาย สามารถออกแบบ/สร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้	4.36	0.59	มาก
2. ครูสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นผู้ให้คำแนะนำ ผู้เรียน	4.34	0.66	มาก
3. ครูเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	4.42	0.62	มาก
4. ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	4.18	0.71	มาก
5. ครูเป็นแบบอย่างแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะการเรียนรู้ตาม แบบอย่าง	4.40	0.64	มาก
รวม	4.34	0.46	มาก

จากตาราง 8 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 ครูเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดทำแผนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา คือ ข้อ 5 ครูเป็นแบบอย่างแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะการเรียนรู้ตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.40$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4 ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียน การสอน ($\bar{X} = 4.18$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษ
ที่ 21 ด้านการใช้เทคโนโลยี

ด้านการใช้เทคโนโลยี	ครู (n = 314)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูสามารถออกแบบเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.35	0.66	มาก
2. ครูสามารถนำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ให้กับผู้เรียนมากขึ้น	4.30	0.70	มาก
3. ครูใช้คอมพิวเตอร์สำหรับการเก็บสถิติในชั้นเรียน เช่น การเก็บคะแนน ผลการเรียน ผลการสอบของนักเรียนในแต่ละชั้นได้อย่างเหมาะสม	4.33	0.70	มาก
4. ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยน ความรู้ด้านการเรียนการสอนกับผู้เรียนและผู้ปกครอง	4.35	0.67	มาก
5. ครูใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.68	มาก
รวม	4.35	0.50	มาก

จากตาราง 9 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการใช้เทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 ครูใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ ข้อ 1 ครูสามารถออกแบบเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และข้อ 4 ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเรียนการสอนกับผู้เรียนและผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2 ครูสามารถนำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.30$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	ครู (n = 314)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูมีความตระหนักในการพัฒนาศักยภาพเพื่อพัฒนาตนเอง	4.45	0.66	มาก
2. ครูคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสรรค์สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็น ประโยชน์ต่อวิชาชีพครูได้	4.38	0.63	มาก
3. ครูสามารถแสวงหาความรู้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	4.41	0.66	มาก
4. ครูมีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพผู้เรียน	4.41	0.63	มาก
5. ครูมีความรู้ในวิชาชีพ และพัฒนาตนเองก้าวสู่มาตรฐาน/สมรรถนะของ วิชาชีพครู	4.47	0.62	มาก
รวม	4.42	0.47	มาก

จากตาราง 10 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 ครูมีความรู้ในวิชาชีพ และพัฒนาตนเองก้าวสู่มาตรฐาน/สมรรถนะของวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ ข้อ 1 ครูมีความตระหนักในการพัฒนาศักยภาพเพื่อพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.45$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2 ครูคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสรรค์สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครูได้ ($\bar{X} = 4.38$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้

ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	ครู (n = 314)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่ใช้ในการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้	4.39	0.61	มาก
2. ครูสร้างความร่วมมือและสื่อสารที่ดีระหว่างกลุ่มชุมชนทางวิชาชีพ	4.36	0.62	มาก
3. ครูรวมตัวกันเพื่อแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการแก้ปัญหาการเรียนกับผู้เรียน	4.32	0.68	มาก
4. ครูเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ กล้าคิดกล้าทำ เป็นผู้นำในการสร้างความ เปลี่ยนแปลง	4.30	0.65	มาก
5. ครูเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนทางวิชาชีพ	4.27	0.71	มาก
รวม	4.33	0.48	มาก

จากตาราง 11 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพ แห่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความคิด ใหม่ ๆ ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา คือ ข้อ 2 ครู สร้างความร่วมมือและสื่อสารที่ดีระหว่างกลุ่มชุมชนทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.36$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 ครูเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.27$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษ ที่ 21 ด้านคุณธรรม

ด้านคุณธรรม	ครู (n = 314)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูมีความเมตตา กรุณา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน	4.57	0.61	มากที่สุด
2. ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.60	0.59	มากที่สุด
3. ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน ตามหลัก คุณธรรมและจริยธรรม	4.62	0.57	มากที่สุด
4. ครูปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียน	4.61	0.58	มากที่สุด
5. ครูมีความรัก ความศรัทธา มีคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ ในวิชาชีพครู	4.57	0.62	มากที่สุด
รวม	4.59	0.43	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านคุณธรรม โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ข้อ 3 ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน ตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมา คือ ข้อ 4 ครูปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 ครูมีความเมตตา กรุณา และเป็นกัลยาณมิตรต่อ ผู้เรียน และ ข้อ 5 ครูมีความรัก ความศรัทธา มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.57$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู

ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู	ครู (n = 314)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์	4.50	0.69	มาก
2. ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล สามารถทำงานเป็นทีมได้	4.51	0.63	มากที่สุด
3. ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ	4.49	0.67	มาก
4. ครูมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	4.61	0.58	มากที่สุด
5. ครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบข้อบังคับหน่วยงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ	4.55	0.62	มากที่สุด
รวม	4.53	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 ครูมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือ ข้อ 5 ครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบข้อบังคับหน่วยงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.55$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3 ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.49$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

1. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามเพศ

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามเพศ

ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา	4.35	0.41	4.34	0.43	0.153	0.878
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	4.36	0.42	4.33	0.48	0.455	0.650
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.38	0.43	4.33	0.54	0.886	0.376
4. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	4.41	0.44	4.43	0.49	-0.313	0.754
5. ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่ง การ เรียนรู้	4.38	0.45	4.30	0.50	1.292	0.197
6. ด้านคุณธรรม	4.53	0.44	4.62	0.42	-1.769	0.079
7. ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู	4.47	0.48	4.56	0.46	-1.506	0.133
รวม	4.41	0.36	4.42	0.39	0.110	0.913

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	0.099	2	0.049	0.269	0.764
	ภายในกลุ่ม	57.030	311	0.183		
	รวม	57.128	313			
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	.157	2	0.078	0.361	0.697
	ภายในกลุ่ม	67.485	311	0.217		
	รวม	67.642	313			
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	0.743	2	0.372	1.474	0.231
	ภายในกลุ่ม	78.395	311	0.252		
	รวม	79.138	313			
4. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.303	2	0.151	0.671	0.512
	ภายในกลุ่ม	70.221	311	0.226		
	รวม	70.524	313			
5. ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่ง การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.219	2	0.109	0.470	0.626
	ภายในกลุ่ม	72.423	311	0.233		
	รวม	72.642	313			
6. ด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.297	2	0.149	0.809	0.446
	ภายในกลุ่ม	57.198	311	0.184		
	รวม	57.495	313			
7. ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู	ระหว่างกลุ่ม	0.128	2	0.064	0.293	0.746
	ภายในกลุ่ม	67.894	311	0.218		
	รวม	68.022	313			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.144	2	0.072	0.509	0.602
	ภายในกลุ่ม	44.089	311	0.142		
	รวม	44.234	313			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 16 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	1.081	3	0.360	1.993	0.115
	ภายในกลุ่ม	56.047	310	0.181		
	รวม	57.128	313			
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	1.300	3	0.433	2.025	0.110
	ภายในกลุ่ม	66.342	310	0.214		
	รวม	67.642	313			
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม	0.035	3	0.012	0.046	0.987
	ภายในกลุ่ม	79.103	310	0.255		
	รวม	79.138	313			
4. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.064	3	0.355	1.583	0.193
	ภายในกลุ่ม	69.460	310	0.224		
	รวม	70.524	313			
5. ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.149	3	0.050	0.212	0.888
	ภายในกลุ่ม	72.493	310	0.234		
	รวม	72.642	313			
6. ด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3.544	3	1.181	6.788*	0.000
	ภายในกลุ่ม	53.951	310	0.174		
	รวม	57.495	313			
7. ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู	ระหว่างกลุ่ม	3.372	3	1.124	5.390*	0.001
	ภายในกลุ่ม	64.650	310	0.209		
	รวม	68.022	313			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.932	3	0.311	2.224	0.085
	ภายในกลุ่ม	43.302	310	0.140		
	รวม	44.234	313			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม และด้านการ

ปฏิบัติตนในวิชาชีพครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านคุณธรรม โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	มากกว่า 15 ปี
		4.49	4.51	4.53	4.73
น้อยกว่า 5 ปี	4.49	-	-0.025	-0.044	-0.240*
5-10 ปี	4.51		-	-0.019	-0.215
11-15 ปี	4.53			-	-0.196*
มากกว่า 15 ปี	4.73				-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านคุณธรรม โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านคุณธรรมแตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่

ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครูโดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	มากกว่า 15 ปี
		4.44	4.47	4.44	4.66
น้อยกว่า 5 ปี	4.44	-	-0.027	-0.001	-0.225*
5-10 ปี	4.47		-	0.025	-0.198
11-15 ปี	4.44			-	-0.223*
มากกว่า 15 ปี	4.66				-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู แตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่

ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบ คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกเป็น เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวนทั้งหมด 314 คน 39 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้การศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบ ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบ ความแตกต่างของ LSD

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้าน การปฏิบัติตนในวิชาชีพครู และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความสามารถวิเคราะห์ ผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน รองลงมา คือ ครูมีความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คือ ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างเหมาะสม

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ครูเป็นแบบอย่างแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะการเรียนรู้ตามแบบอย่าง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม รองลงมา คือ ครูสามารถออกแบบเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเรียนการสอนกับผู้เรียนและผู้ปกครอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูสามารถนำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น

1.4 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความรู้ในวิชาชีพ และพัฒนาตนเองก้าวสู่มาตรฐาน/สมรรถนะของวิชาชีพครู รองลงมา คือ ครูมีความตระหนักในการพัฒนาศักยภาพเพื่อพัฒนาตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสรรค์สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครูได้

1.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้ รองลงมา คือ ครูสร้างความร่วมมือและสื่อสารที่ีระหว่างกลุ่มชุมชนทางวิชาชีพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนทางวิชาชีพ

1.6 ด้านคุณธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน ตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมา คือ ครูปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีความเมตตา กรุณา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน และครูมีความรัก ความศรัทธา มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพครู

1.7 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู รองลงมา คือ ครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบข้อบังคับหน่วยงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความ คิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุตรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มี ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาคูณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาคูณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การปฏิบัติงาน ของครูในสถานศึกษามีจรรยาบรรณวิชาชีพในการทำงานเป็นอย่างสูง มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน เน้นปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียน มีความรักและศรัทธา ในวิชาชีพครู มีภาวะผู้นำทางด้านวิชาการ สามารถปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบข้อบังคับของ สถานศึกษาได้เป็นอย่างดี และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เพื่อนร่วมงานได้ มีคุณสมบัติในการเป็น ต้นแบบที่ดีในการพัฒนาชุมชนทางวิชาชีพ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก

มีความเป็นผู้นำในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทญา รุจิเมธาภาส (2563) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ได้แก่ ความรู้เนื้อหาและวิธีการจัดการเรียนรู้ ทักษะการบูรณาการระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีที่สัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะการจัดการเรียนรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยี พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกา เอกกมล กิตติภทโท (2562) ทำการศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน ประถมศึกษาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า สภาพการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ ครูผู้สอน ควรจะมีความเมตตาต่อศิษย์เสมอตามความเหมาะสมของยุคร่วมสมัย ครูต้องอบรม สั่งสอนฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ครูต้องกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการแสวงหาความรู้ให้เกิดทักษะและนิสัยที่ถูกต้อง ดีงาม ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง ครูย่อมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ ครูย่อมรัก และศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และข้ออยู่ในระดับต่ำสุด ได้แก่ ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ครูผู้สอนควรจะมีเมตตาต่อศิษย์เสมอตามความเหมาะสม ของยุคร่วมสมัยของจำนวนและโอกาสของนักเรียนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและไม่ใช้อารมณ์ในการ สอนศิษย์มากเกินไป โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาแก่ศิษย์โดยเสมอ หน้า ให้ความสนใจของศิษย์อย่างจริงใจ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ บุญเพ็ง (2564) ทำการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะครูมีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีเทคนิควิธีการ ถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนและ เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 แต่ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน และมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับการที่ จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ปภาวี ตั้งดวงดี (2559) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

กรณีศึกษา โรงเรียนประถมส่วนขยายแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครู ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา รุจิเมธภาส (2563) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูมีความสามารถในการเป็นแบบอย่างแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะการเรียนรู้ตามแบบอย่างที่ดีได้ สามารถเลือกเนื้อหาสาระการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคที่หลากหลาย สามารถออกแบบหรือสร้างสรรค์กิจกรรมทางการเรียนรู้ได้อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ครูยังมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ บุญเพ็ง (2564) ทำการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลลดา ทวีคุณ (2557) ทำการศึกษาคุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อลักษณะครูในฝันในศตวรรษที่ 21 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีทักษะและความสามารถในการนำเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์และมีความเหมาะสม สามารถนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเรียนการสอนกับผู้เรียนและผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครูยังสามารถนำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาสร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อที่จะสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา รุจิเมธภาส (2563) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยี พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวี ตั้งดวงดี (2559) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

กรณีศึกษา โรงเรียนประถมส่วนขยายแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครู ด้านการใช้เทคโนโลยี มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความรู้ในวิชาชีพ และพัฒนาตนเองก้าวสู่มาตรฐาน/สมรรถนะของวิชาชีพ มีความตระหนักในการพัฒนาศักยภาพเพื่อพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ครูยังมีความริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครูและสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวี ตั้งดวงดี (2559) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนประถมส่วนขยายแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครู ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ บุญเพ็ง (2564) ทำการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ สามารถสร้างความร่วมมือและสื่อสารที่ดีระหว่างกลุ่มชุมชนทางวิชาชีพ สามารถแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ในการแก้ไขปัญหาการเรียนกับผู้เรียนได้ และครูยังสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนทางวิชาชีพและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความกล้าแสดงออก และสามารถเป็นผู้นำในการสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย ศรีเมฆ (2559) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา รุจิเมธาภาส (2563) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

1.6 ด้านคุณธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน ตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม มีความสามารถในการปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความเมตตา กรุณา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน และมีความรัก ความศรัทธา มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลลดา ทวีคุณ

(2557) ทำการศึกษาคุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อลักษณะครูในฝันในศตวรรษที่ 21 ด้านคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัญญา รุจิเมธากาส (2563) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ได้แก่ ด้านคุณธรรม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

1.7 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล สามารถทำงานเป็นทีมได้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบข้อบังคับหน่วยงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ บุญเพ็ง (2564) ทำการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย ศรีเมฆ (2559) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพเพศ เนื่องจากครูในปัจจุบันทั้งเพศหญิงและเพศชาย ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเท่าเทียมกัน และสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพได้เช่นกัน จึงทำให้เพศสภาพไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาเอกกมล กิตติภทโท (2562) ทำการศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักร ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิตุภูมิ นาคประดา (2562) ทำการศึกษาคุณลักษณะของผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพในทัศนคติของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้สอนไม่แตกต่างกัน และ

ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลลดา ทวีคุณ (2557) ทำการศึกษาคุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่ต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุดรดิตต์ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับ การศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุดรดิตต์ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในยุค ปัจจุบันไม่จำเป็นต้องเรียนจบถึงขั้นการศึกษาชั้นสูง เนื่องด้วยการศึกษาถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มี ความสำคัญต่อวิชาชีพเท่านั้น แต่ไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของตัวผู้สอนได้เลย เพราะฉะนั้นหาก ครูมีความรู้ความสามารถมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เหมาะสมต่อความรู้ความสามารถของผู้เรียน ก็ทำให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพได้แล้ว ดังนั้น ระดับการศึกษาจึงไม่ได้เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุกัญญา รุจิเมธาภาส (2563) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัด การศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดต่อคุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 ไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย ศรีเมฆ (2559) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครู ภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะของครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 ไม่ต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาเอกกมล กิตติภโท (2562) ทำการศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักร ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการพัฒนา คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ไม่ต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุดรดิตต์ โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มี ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุดรดิตต์ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประสบการณ์การทำงานไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ได้ แต่อาจจะ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ครูผู้สอนมุ่งมั่นศึกษาหาความรู้จากทุกแหล่งการเรียนรู้ เพื่อที่จะนำมา พัฒนาศักยภาพทางการจัดการเรียนการสอนนั้น ก็ไม่จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และ ระยะเวลาในการทำงาน หากมีความมุ่งมั่น พยายาม ที่จะพัฒนาตนเอง ก็สามารถบรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จทางการสอนได้เช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปภาวี ตั้งดวงดี (2559) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนประถม

ส่วนขยายแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลลดา ทวีคุณ (2557) ทำการศึกษาคุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่ต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา รุจิเมธาภาส (2563) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้การศึกษา 4.0 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดต่อคุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้การศึกษา 4.0 ไม่ต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏ ดังนี้

ด้านคุณธรรม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ **ด้านคุณธรรม** แตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 11–15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 11–15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์การทำงานนาน ส่วนใหญ่จะมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน ตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม ปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียนได้ สามารถประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความเมตตา กรุณา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน และมีความรัก ความศรัทธา มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาเอกกมล กิตติภทโท (2562) ทำการศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก โดยด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ ครูผู้สอนควรจะมีเมตตาต่อศิษย์เสมอตามความเหมาะสมของยุคร่วมสมัย ครูต้องอบรม สั่งสอนฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ครูต้องกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการแสวงหาความรู้ให้เกิดทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงาม ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้าง ครูยอมพัฒนาตน ทั้งในด้านวิชาชีพ ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครู และชุมชนในทางสร้างสรรค์ ครูยอมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ บุญเพ็ง (2564) ทำการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ **ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู** แตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์การทำงานนาน ส่วนใหญ่จะมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติตามนโยบายกฎระเบียบข้อบังคับหน่วยงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลสามารถทำงานเป็นทีมได้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลลดา ทวีคุณ (2557) ทำการศึกษาคุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านการปฏิบัติตนครูต้องส่งเสริมให้ศิษย์มีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาเอกกมล กิตติภทโท (2562) การศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำครูผู้สอนควรจะมีคุณสมบัติตามความเหมาะสมของยุคสมัยของจำนวนและโอกาสของนักเรียนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและไม่ใช้อารมณ์ในการสอนศิษย์มากเกินไป โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า ให้ความสนใจของศิษย์อย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา ครูควรพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรมีการพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้ได้ มีการปรับเปลี่ยนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และปฏิบัติตนเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้

1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยี ครูควรมีการนำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้สร้างบทเรียนสื่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น และมีการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับการเก็บสถิติในชั้นเรียนเพื่อวัดประสิทธิภาพทางการสอนให้มีความเหมาะสม

1.4 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ครูควรมีการพัฒนาความสามารถทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครู แสวงหาความรู้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ ครูควรมีการปรับวิสัยทัศน์ในการทำงานของตนเองให้ตรงกับวิสัยทัศน์ขององค์กร มีความกล้าคิดกล้าทำกล้าแสดงออก มีความสามารถในการเป็นผู้นำในการสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับสถานศึกษาได้ สามารถแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แก้ไขปัญหาทางการเรียนกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 ด้านคุณธรรม ครูควรมีความรัก ความเมตตา กรุณา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน และคำนึงถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพครูอยู่เสมอ และสามารถประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน

1.7 ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู ครูควรพัฒนาตนให้กลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและเพื่อนร่วมงาน สามารถทำงานเป็นทีมได้ นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ในที่สุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรทำการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในรูปแบบเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพระนคร

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2561). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยาณี พรหมทอง. (2559). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับครู*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565, จาก <http://www.ipebk.ac.th/bep/wp-content/uploads/2017/11/Kanlayanee-B3L01.pdf>
- จirnันท์ บุญเพ็ง. (2564). *แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิราวุฒ ก๊กใหญ่. (2557). *ความสำคัญของความเป็นครู*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565, จาก <https://sites.google.com/site/krutubtib/khru/khwam-sakhay-khxng-khru>
- จุฑารัตน์ นกแก้ว. (2555). *การวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศด้านการศึกษาทางไกลในสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชลลดา ทวีคุณ. (2557). *คุณลักษณะครูในฝันของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ธาดา ล้อสุวรรณ. (2558). *ความหมายของความเป็นครู*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565, จาก <http://tn-bussarakum584179023.blogspot.com/p/1.html>
- นันทวัน จันทร์กลิน. (2557). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ปภาวี ตั้งดวงดี. (2559). *คุณลักษณะของครูกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนกรณีศึกษาโรงเรียนประถมส่วนขยายแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปราณี อ่อนศรี. (2558). *บทบาทผู้สอนต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 16(3), 8-13.
- ปิตุภูมิ นาคประดา. (2562). *คุณลักษณะของผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพในทัศนคติของนักเรียนนายร้อยตำรวจ* (รายงานผลการวิจัย). นครปฐม: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.

- พนมนคร มีราคา. (2560). ครูต้องมีลักษณะอย่างไร...ในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มจร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*, 5(2). 23-35.
- พระใบฎีกาเอกกมล กิตติภโท. (2562). *ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิณสุดา สิริรังศรี. (2557). *รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- พิศมัย ศรีเมฆ. (2559). *คุณลักษณะของครูภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)* บัณฑิต). เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2556). *การศึกษาไทย 4.0: การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาสกร เรืองรอง, ประหยัด จิระวงพงศ์, วณิชชา แม่นยำ, วิลาวัลย์ สมยาโรน, ศรีณยู หมั่นเดช, และชไมพร ศรีสุราช. (2557). *เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21. วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 5, 195-205.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ตาปลา พับลิเคชั่น.
- ศิริภัสสร เป็รียว แผ่พร. (2555). *บทบาทหน้าที่ของครู*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/463906>
- สมชาย หมาด๊ะ. (2556). *มาตรฐานที่ 9 ความเป็นครู*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/517866>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. (2565). *รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สืบค้น 15 มีนาคม 2565, จาก https://www.sec-plkutt.go.th/plan64/2563%20Per_Report.pdf
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2553). *ครู*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.royin.go.th/?knowledges>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนการศึกษาชาติ (2560-2579)*. สืบค้น 15 มีนาคม 2565, จาก <http://www.onec.go.th/index.phpbook/BookView/1540>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *สภาวะการศึกษาไทยปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สุกัญญา รุจิเมธาภาส. (2563). *คุณลักษณะของครูต้นแบบในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สู่วิชาการศึกษาศาสตร์ 4.0* (รายงานผลการวิจัย). อุดรดิตต์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต และคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 17(1), 33-48.
- สุริยา ฮ่องเสนาะ. (2558). *บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21*. สืบค้น 15 มีนาคม 2565, จาก http://www.parliament.go.th/ewtadmion/ewt/parliament_parcy/ewt_dlparcy/ewt_dl_link.php?nid=28182.
- สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล. (2562). *คุณลักษณะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. สืบค้น 15 มีนาคม 2565, จาก <https://www.truelookpanya.com/blog/content/66054/>
- อ่องจิต เมธยะประภาส (2557). *ครูในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีลักษณะ E-Teacher*. สืบค้น 10 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/589309>
- Good. C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.
- March, T. (2012). *21st Century teaching skills*. Retrieved July 10, 2022, from <http://tommmarch.com/strategies/skills-checklist/>
- Seifert, E. H., & Simmons, D. (1997). Learning Centered Schools Using a Problem Based Approach. *NASSP Bulletin*, 81(587), 90-97.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...บัณฑิตวิทยาลัย,งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๗๖

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา

ด้วย นางสาววิญธรา พุ่มพฤษ รหัสนประจำตัว ๒๔๐๗๐๑๓๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาคูณลักษณะของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก - อุตรดิตถ์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมาวรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๗๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร. ทิพวรรณ ถาวรโชติ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวขวัญธรรมา พุ่มพฤษย์ รหัสประจำตัว ๖๕๐๗๐๑๓๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษา
คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาพิษณุโลก - อุดรดิตต์”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา
วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้
ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๕๕๕๖ ๘๘๒๗
โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖
๒. นางสาวขวัญธรรมา พุ่มพฤษย์
โทร. ๐๖-๔๙๔๙-๙๓๘๓

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๗๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.ละออ วันจิว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวขวัญธารา พุ่มพฤษ รหัสนักศึกษาดำเนินการ ๖๕๐๗๐๑๓๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษา
คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาพิษณุโลก - อุดรดิตต์”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา
วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้
ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวขวัญธารา พุ่มพฤษ

โทร. ๐๖-๕๕๕๕-๕๓๘๓

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา พิชณุโลก อุตรดิตถ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์ ของนางสาวขวัญธารา พุ่มพฤษ์ นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. จิตินา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์
3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)
ตอนที่ 2 คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิชณุโลก อุตรดิตถ์

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อท่านใดทั้งสิ้น และขอขอบพระคุณ ทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

นางสาวขวัญธารา พุ่มพฤษ์
นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์การทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี 11-15 ปี มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุตรดิตถ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามสภาพความเป็นจริง ตามระดับดังนี้

5 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา						
1	ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21					
2	ครูมีเทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน และเหมาะสมกับศตวรรษที่ 21					
3	ครูมีความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
4	ครูมีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน					
5	ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างเหมาะสม					
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
6	ครูมีความรู้ ทักษะ เกี่ยวกับ วิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคที่หลากหลาย สามารถออกแบบ/สร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้					
7	ครูสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นผู้ให้คำแนะนำผู้เรียน					
8	ครูเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
9	ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน					
10	ครูเป็นแบบอย่างแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะการเรียนรู้ตามแบบอย่าง					

ที่	คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการใช้เทคโนโลยี						
11	ครูสามารถออกแบบเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
12	ครูสามารถนำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น					
13	ครูใช้คอมพิวเตอร์สำหรับการเก็บสถิติในชั้นเรียน เช่น การเก็บคะแนนผลการเรียน ผลการสอบของนักเรียนในแต่ละชั้นได้อย่างเหมาะสม					
14	ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเรียนการสอนกับผู้เรียนและผู้ปกครอง					
15	ครูใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม					
ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้						
16	ครูมีความตระหนักในการพัฒนาศักยภาพเพื่อพัฒนาตนเอง					
17	ครูคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสรรค์สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครูได้					
18	ครูสามารถแสวงหาความรู้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
19	ครูมีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพผู้เรียน					
20	ครูมีความรู้ในวิชาชีพ และพัฒนาตนเองก้าวสู่มาตรฐาน/สมรรถนะของวิชาชีพครู					

ที่	คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้						
21	ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้					
22	ครูสร้างความร่วมมือและสื่อสารที่ดีระหว่างกลุ่มชุมชนทางวิชาชีพ					
23	ครูรวมตัวกันเพื่อแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการแก้ไขปัญหาการเรียนกับผู้เรียน					
24	ครูเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ กล้าคิดกล้าทำ เป็นผู้นำในการสร้างความเปลี่ยนแปลง					
25	ครูเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนทางวิชาชีพ					
ด้านคุณธรรม						
26	ครูมีความเมตตา กรุณา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน					
27	ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
28	ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน ตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม					
29	ครูปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียน					
30	ครูมีความรัก ความศรัทธา มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพครู					
ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู						
31	ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์					
32	ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล สามารถทำงานเป็นทีมได้					
33	ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ					
34	ครูมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู					
35	ครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับหน่วยงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ					

.....ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม.....

ภาคผนวก ค ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในวิจัยตามความเห็น
ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา							
1	ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
2	ครูมีเทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน และเหมาะสมกับศตวรรษที่ 21	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
3	ครูมีความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
4	ครูมีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	0	+ 1	+ 1	2	0.67	ใช้ได้
5	ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างเหมาะสม	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
6	ครูมีความรู้ ทักษะ เกี่ยวกับ วิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคที่หลากหลาย สามารถออกแบบ/สร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้	+ 1	+ 1	0	2	0.67	ใช้ได้
7	ครูสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นผู้ให้คำแนะนำผู้เรียน	+ 1	+ 1	0	2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
8	ครูเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
9	ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	+ 1	+ 1	0	2	0.67	ใช้ได้
10	ครูเป็นแบบอย่างแห่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะการเรียนรู้ตามแบบอย่าง	+ 1	+ 1	0	2	0.67	ใช้ได้
ด้านการใช้เทคโนโลยี							
11	ครูสามารถออกแบบเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
12	ครูสามารถนำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
13	ครูใช้คอมพิวเตอร์สำหรับการเก็บสถิติในชั้นเรียน เช่น การเก็บคะแนนผลการเรียน ผลการสอบของนักเรียนในแต่ละชั้นได้อย่างเหมาะสม	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
14	ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการเรียนการสอนกับผู้เรียนและผู้ปกครอง	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
15	ครูใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้							
16	ครูมีความตระหนักในการพัฒนา ศักยภาพเพื่อพัฒนาตนเอง	+ 1	0	+ 1	2	0.67	ใช้ได้
17	ครูกิจิริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสรรค์ สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อวิชาชีพครูได้	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
18	ครูสามารถแสวงหาความรู้ในการ จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
19	ครูมีความรอบรู้ในด้านการจัดการ เรียนรู้เพื่อคุณภาพผู้เรียน	+ 1	0	+ 1	2	0.67	ใช้ได้
20	ครูมีความรู้ในวิชาชีพ และพัฒนาตนเอง ก้าวสู่มาตรฐาน/สมรรถนะของวิชาชีพ ครู	+ 1	0	+ 1	2	0.67	ใช้ได้
ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้							
21	ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ที่ใช้ในการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียน การสอนได้	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
22	ครูสร้างความร่วมมือและสื่อสารที่ดี ระหว่างกลุ่มชุมชนทางวิชาชีพ	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
23	ครูรวมตัวกันเพื่อแบ่งปันและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการแก้ปัญหา การเรียนกับผู้เรียน	0	+ 1	+ 1	2	0.67	ใช้ได้
24	ครูเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ กล้าคิดกล้าทำ เป็นผู้นำในการสร้างความเปลี่ยนแปลง	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
25	ครูเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนทาง วิชาชีพ	+ 1	0	+ 1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ด้านคุณธรรม							
26	ครูมีความเมตตา กรุณา และเป็น กัลยาณมิตรต่อผู้เรียน	+ 1	0	+ 1	2	0.67	ใช้ได้
27	ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้าน คุณธรรม จริยธรรม	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
28	ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นใน การทำงาน ตามหลักคุณธรรมและ จริยธรรม	+ 1	0	+ 1	2	0.67	ใช้ได้
29	ครูปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียน	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
30	ครูมีความรัก ความศรัทธา มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพครู	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู							
31	ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
32	ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล สามารถทำงานเป็นทีมได้	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
33	ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หา ความรู้อยู่เสมอ	0	+ 1	+ 1	2	0.67	ใช้ได้
34	ครูมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้
35	ครูมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติตาม นโยบาย กฎระเบียบข้อบังคับหน่วยงาน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ	+ 1	+ 1	+ 1	3	1.00	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha - Coefficient)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.968	35

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ความรู้ความสามารถ1	4.40	.498	30
ความรู้ความสามารถ2	4.20	.484	30
ความรู้ความสามารถ3	4.27	.583	30
ความรู้ความสามารถ4	4.43	.568	30
ความรู้ความสามารถ5	4.30	.596	30
การจัดการเรียน1	4.50	.509	30
การจัดการเรียน2	4.37	.615	30
การจัดการเรียน3	4.50	.572	30
การจัดการเรียน4	4.33	.661	30
การจัดการเรียน5	4.67	.479	30
การใช้เทคโนโลยี1	4.40	.621	30
การใช้เทคโนโลยี2	4.37	.556	30
การใช้เทคโนโลยี3	4.40	.563	30
การใช้เทคโนโลยี4	4.53	.507	30
การใช้เทคโนโลยี5	4.47	.571	30

บุคคลแห่งการเรียน1	4.47	.507	30
บุคคลแห่งการเรียน2	4.50	.630	30
บุคคลแห่งการเรียน3	4.53	.571	30
บุคคลแห่งการเรียน4	4.50	.509	30
บุคคลแห่งการเรียน5	4.60	.498	30
ผู้นำชุมชน1	4.47	.571	30
ผู้นำชุมชน2	4.50	.572	30
ผู้นำชุมชน3	4.43	.626	30
ผู้นำชุมชน4	4.40	.563	30
ผู้นำชุมชน5	4.50	.572	30
คุณธรรม1	4.80	.407	30
คุณธรรม2	4.67	.479	30
คุณธรรม3	4.77	.430	30
คุณธรรม4	4.70	.466	30
คุณธรรม5	4.73	.450	30
การปฏิบัติตน1	4.70	.466	30
การปฏิบัติตน2	4.60	.498	30
การปฏิบัติตน3	4.73	.450	30
การปฏิบัติตน4	4.80	.407	30
การปฏิบัติตน5	4.70	.466	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ความรู้ความสามารถ1	153.83	157.592	.739	.967
ความรู้ความสามารถ2	154.03	161.275	.453	.968
ความรู้ความสามารถ3	153.97	156.792	.681	.967
ความรู้ความสามารถ4	153.80	158.579	.571	.968
ความรู้ความสามารถ5	153.93	156.478	.687	.967
การจัดการเรียน1	153.73	158.961	.613	.967
การจัดการเรียน2	153.87	155.637	.721	.967
การจัดการเรียน3	153.73	155.720	.772	.967

การจัดการเรียน4	153.90	155.197	.695	.967
การจัดการเรียน5	153.57	158.806	.666	.967
การใช้เทคโนโลยี1	153.83	157.730	.574	.968
การใช้เทคโนโลยี2	153.87	159.085	.548	.968
การใช้เทคโนโลยี3	153.83	156.764	.709	.967
การใช้เทคโนโลยี4	153.70	158.562	.647	.967
การใช้เทคโนโลยี5	153.77	154.737	.846	.966
บุคคลแห่งการเรียน1	153.77	156.806	.788	.967
บุคคลแห่งการเรียน2	153.73	153.582	.840	.966
บุคคลแห่งการเรียน3	153.70	154.907	.833	.966
บุคคลแห่งการเรียน4	153.73	156.547	.807	.966
บุคคลแห่งการเรียน5	153.63	156.999	.788	.967
ผู้นำชุมชน1	153.77	156.530	.715	.967
ผู้นำชุมชน2	153.73	155.926	.757	.967
ผู้นำชุมชน3	153.80	155.614	.709	.967
ผู้นำชุมชน4	153.83	154.971	.841	.966
ผู้นำชุมชน5	153.73	155.030	.823	.966
คุณธรรม1	153.43	162.047	.470	.968
คุณธรรม2	153.57	159.771	.584	.968
คุณธรรม3	153.47	159.499	.681	.967
คุณธรรม4	153.53	159.499	.626	.967
คุณธรรม5	153.50	160.259	.581	.968
การปฏิบัติตน1	153.53	160.395	.548	.968
การปฏิบัติตน2	153.63	161.413	.428	.968
การปฏิบัติตน3	153.50	159.086	.687	.967
การปฏิบัติตน4	153.43	162.323	.443	.968
การปฏิบัติตน5	153.53	160.533	.536	.968

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยสุรินทร์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	ขวัญธารา พุ่มพุกษ์
วัน เดือน ปี เกิด	27 พฤศจิกายน 2523
ที่อยู่ปัจจุบัน	57 หมู่ 5 ตำบลวังโพรง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก 65190
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวังโพรงพิทยาคม 455 หมู่ 4 ตำบลวังโพรง อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก 65190
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 กศ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2548 ศษ.บ. (การแนะแนว) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2546 ค.บ. (เอกฟิสิกส์ โทคณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
ผลงานตีพิมพ์	ขวัญธารา พุ่มพุกษ์, และจิตติมา วรณศรี. (2565) การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 19 (น. 1060-1071). นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.